

Upravištv.: L. Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk.: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. čk. zavodi: Ljub-
ljana št. 11.842. Praha číslo 78.180,
Wien št. 105.241

JUTRO

Naročna znaša mesečno 25 — Din.
za tiskovino 40 — Din.
Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor, Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje, Kocenova ul. 8. Telefon št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu

Volitve v Avstriji

**Poraz meščanske opozicije na Dunaju — Hitlerjan-
stvo postaja tudi v Avstriji važen politični faktor
Slovenska stranka obdržala svoje postojanke**

Dunaj, 24. aprila. d. Pri večerašnjih vo-
litvah v dunajski občinski svet je bilo od-
danih skupno 1.159.360 glasov (leta 1927
1.163.440). Dobili so: socialni demokrati
682.322 (693.621), krščanski socialci 233.622
(prej enotna lista 423.615), Velenemci 8.858
(prej del enotne liste), narodni socialisti
201.365 (7.248), komunisti 20.839 (7.521).
Ker je bilo število mandatov znižano od
prejšnjih 120 na 100, dobe socialni demo-
krati 66 mandatov (prej 78), krščanski so-
cialci 19 (40), Velenemci 0 (2), narodni so-
cialisti 15 (0), komunisti 0 (0).

Pomembno je, da so krščanski socialci in
Velenemci znatno nazadovale, narodni so-
cialisti pa močno napredovali. Volilna ude-
ležba je bila približno enaka kakor pri zad-
njih občinskih volitvah vendar pa za 33.000
volilcev manjša kakor pri zadnjih volitvah
v parlament. Socialni demokrati so pridobi-
li 1 mandat, krščanski socialci izgubili 15
in Velenemci 1. Na glasovih so izgubili
socialni demokrati v primeri z zadnjimi
parlamentarnimi volitvami 21.000, krščan-
ski socialisti 49.000, dočim so narodni so-
cialisti skupno z glasovi Heimatioka pri-
dobili 146.000 glasov. Narodni socialisti so
skoro izključno napredovali na stroške
Schobrova bloka in krščanskih socialcev.
Borba med krščanskimi socialci in demo-
krati se je končala skoro izključno v prid
narodnim socialistom, ki so zbrali 18 od-
stotkov oddanih glasov. Komunisti so svoje
število volilcev podvojili.

Dunaj bo ostal še nadalje socialističen,
upoštevati pa je treba, da so narodni so-
cialisti pridobili 15 mandatov. Meščanska
opozicija, ki je štela doslej 42 zastopnikov
(40 krščanskih socialcev in 2 Velenemci),
se je skrčila na 19 zastopnikov. Ker so so-
cialni demokrati dobili skoraj dve tretjini,
je jasno, da v upravi dunajskega mesta ni
pričakovati izprememb.

V dunajski okrajna zastopstva je bilo
izvoljenih 372 socialnih demokratov, 140
krščanskih socialcev, 116 narodnih socialis-
tov in 2 komunisti. Doslej so bili okrajni
predstojniki v 16 dunajskih okrajih social-
ni demokrati, sedaj pa bodo okrajni pre-
dostojniki socialni demokrati v vseh 21 okra-
jih. V petih okrajih bodo narodni socialisti
imeli namestnike okrajnih predstojnikov.

Spodnja Avstrija

Dunaj, 24. aprila. d. Pri volitvah v nižje-
avstrijski deželni zbor je bilo oddanih
795.530 glasov (pri zadnjih volitvah 24.
aprila 1927 826.669). Dobili so: socialni de-
mokrati 272.274 (307.005), krščanski socia-
listi 362.738 (prej enotna lista 474.238),
Landbund 10.006 (23.597), Velenemci 18.398
(prej del enotne liste), narodni socialisti
110.774 (8887), komunisti 8.480 (3275) gla-
sov.

Ker je bilo število mandatov znižano od
60 na 56, so dobili krščanski socialisti 28
(33), socialni demokrati 20 (21), Velenemci
0 (5), Landbund 0 (1), narodni socialisti
8 (0), komunisti 0 (0) mandatov.

Krščanski socialisti so dosegli razmero-
ma lep uspeh. Ker pa jim manjka 1 man-
dat do absolutne večine, bodo morali pač
nekoliko revidirati svoje stališče napram
socialnim demokratom. Značilen je polom
Velenemcev, ki so izgubili vse svoje man-
date v korist narodnih socialistov.

Volilna udeležba je bila za približno 4%
manjša, kakor pri zadnjih deželno-zbornih
in parlamentarnih volitvah. Napram letu
1930, so krščanski socialisti pridobili okrog-
lo 2000 glasov, socialni demokrati 19.000,
Velenemci in Landbund pa so izgubili 42
tisoč glasov. Narodni socialisti so dobili
22.000 glasov več, kakor pri zadnjih parla-
mentarnih volitvah skupno s Heimatiokom.
Ta poraz znaša točno 25%.

Občinske volitve na Koroškem

Celovec, 24. aprila. d. Volitve v občins-
ka zastopstva koroških občin, izvemši
Celovca, so potekle mirno.

V sodnem okraju Pliberk je bilo odda-
nih 2605 glasov, od katerih so dobili Slo-
venci 1149 (44 mandatov), socialni demo-
krati 693 (21), razne druge stranke 282 (10),
gospodarska stranka 210 (8), Landbund
165 (5), narodni socialisti 54 (2), komunisti
52 (2).

V sodnem okraju Zelezna Kaplja so od
1022 veljavnih glasov dobili socialni de-
mokrati 569 (14 mandatov), Slovenci 389
(9), stanovska zveza 241 (6), narodni so-
cialisti 190 (4), gospodarska stranka 133 (3).
V sodnem okraju Velikovec je bilo ve-

ljavnih glasov 5383 in so dobili: socialni de-
mokrati 1549, (47), gospodarska zveza 1334
(44), Landbund 803 (21), Slovenci 768 (20),
razne stranke 607 (15), narodni socialisti
322 (5).

V splošnem so socialni demokrati napre-
dovali po številu občin, nazadovali pa po
številu mandatov. Komunisti imajo po vsej
deželi komaj 12 mandatov. Narodni socia-
listi, ki so pri zadnjih občinskih volitvah
kandidirali v 13 občinah ter dobili 24 man-
datov, so sedaj nastopili v 90 občinah ter
pridobili 240 mandatov na račun Heim-
wehra in Velenemcev.

Slovenci, ki so nastopili zelo discipli-
nirano, so ohranili skoro vse svoje doseže-
nje mandate. Slovenska stranka je izgubila
sicer nekoliko glasov, pridobila pa je ne-
kaj mandatov. Po 1 mandat je pridobila
v občinah Svetna vas, Galicija, Tribuče,
Važenperg, Škocjan in Radiše, po 2 man-
date v občinah Libelice in Bilčevs, po 3
mandate pa v Šmarjeti v Rožu. Izgubili
pa so po 1 mandat v Bistrici, v Rožu, v
Kotmarji vasi, Glinjah, Na Blatu, v Št. Ja-
kobu v Rožu in na Rudu, po 2 mandata v
Beli, Ledineh, Doleh in 3 mandate v Bi-
strici pri Pliberku. V Globasnici ni bilo
volitev, ker je bila potrjena edina sloven-
ska lista, dočim je bila v Rožku sloven-
ska lista zavrnjena.

Na Štajerskem

Gradec, 24. aprila. d. Občinske volitve,
ki so se vršile skoro povsod po Štajerskem,
razen v Gradcu, so potekle v splošnem
precej mirno. Ker je skrutinij zelo kompli-
ciran, končni rezultati še niso znani. V
splošnem se je vršila volilna borba med
socialnimi demokrati, krščanskimi socialci,
narodnimi socialisti, gospodarsko stranko,
komunisti in celo vrsto drugih strank.

Solnograška

Solnograd, 24. aprila. d. Pri volitvah v
solnograški deželni zbor je bilo oddanih
88.764 glasov (l. 1927 122.262). Dobili so:
krščanski socialci 44.013 (enotna lista
73.900), socialni demokrati 29.810 (39.249),
Velenemci 2050 (del enotne liste), Land-
bund 7361 (7790), narodni socialisti 24.125
(601).

Izvoljenih je krščanskih socialcev 12
(13), socialnih demokratov 8 (9), Velenemcev
0 (2), Landbund 0 (1), narodnih socialistov
6 (1), komunistov 0 (0).

Narodni socialisti so napredovali na
korist Landbunda in Velenemcev, tako da
se more večina ustvariti le iz krščanskih
socialcev in socialnih demokratov.

Vtis v Beogradu

Beograd, 25. aprila. M. Izid volitev na
Dunaju kaže, da bo ostalo v glavnem raz-
merje v dunajskem občinskem svetu neiz-
premenjeno. Dunaj ostane še nadalje v ro-
kah socialnih demokratov, ki so svoje po-
zicije le še pojačali in si priborili predsedni-
ška mesta v vseh okrajih. Manjkata jim
samo dva mandata do absolutne večine. Za-
nimiv je izid glede razmerja ostalih strank.
Največji uspeh beležijo prav za prav na-
rodni socialisti, dočim so izšli krščanski
socialci iz volilnega boja zelo decimirani.
Ostale srednje-meščanske stranke so sploh
docela izginile. Dr. Schobrov blok je ostal
brez mandata. Narodni socialisti, ki dose-
daj niso imeli nobenega mandata, so jih do-
bili večeraj 15, torej samo štiri manj, ka-
kor jih imajo krščanski socialci in 18 od-
stotkov vseh glasov. To je dokaz, da se hit-
lerjanstvo pod vplivom Nemčije tudi v Av-
striji vedno bolj razvija, ter da bo treba
v bodoče računati z njim kot političnim
faktorjem.

Dunaj, 25. aprila. s. Po večerašnjem vo-
litvenem uspehu so narodni socialisti usmerili
sedaj svojo agitacijo na razpust parlemen-
ta. Njihovo glasilo »Die Deutschösterreichi-
sche Tageszeitung« napoveduje že danes,
da so večerašnje volitve jasno pokazale, da
parlament v sedanjih sestavi ni več v skladu
z voljo prebivalstva in ga je treba nemu-
doma razpustiti. Fronta starih strank je
prebita in tudi v Avstriji je Hitler nastopil
svoje vodstvo. Že danes je bilo v Avstriji
oddanih 500.000 narodno socialističnih gla-
sov, čez pol leta pa se bodo glasovi še
podvojili.

Nov ameriški reparacijski načrt

Znižanje obresti za vse nemške dolgove

Pariz, 24. aprila. d. Več pariških listov
je objavilo vest, da nameravajo veslele
povabiti vlade podunavskih in balkanskih
držav na reparacijsko konferenco, ki se bo
pričela 16. junija v Lausannu in se bo
sklepal na njej o ukrepih za pomoč Av-
striji, Madžarski, Českoslovaški, Rumuniji,
Jugoslaviji, Bolgariji in Grčiji. V Lausannu
bodo navzoči vsi gospodarski in finančni
strokovnjaki veseli, zaradi česar bo mo-
goče tamkaj mnogo preje priti do pozitiv-
nega uspeha kakor pa na nedavni konfe-
renci v Londonu.

Washington, 25. aprila. d. Prijatelj sena-
torja Boraha, Lewinson, ki je aktivno so-
deloval pri sestavi pakta, s katerim se pro-
glašja vojna kot nedovoljeno sredstvo za
dosego političnih namenov, je izdal nov re-
paracijski načrt, ki je predložen v izjavo
merodajnim političnim in finančnim osebam
Zedinjenih držav. Lewinsonov načrt temelji
na misli, da morajo upniki nastopiti solidarno

proti plačila nezmožnemu dolžniku in da ni
nobenih zasebnih dolgov. V podrobnostih
določa ta načrt, naj bi Nemčija 14 let plače-
vala po 150 milijonov na leto, skupno torej
2 milijardi 100 milijonov dolarjev, nadalje
obresti in amortizacija Youngovega in Daw-
sovega posojila, z omejitvijo, da se črtajo
vsj internacionalizirani dolгови, ki bi se
imeli plačati direktno ali pa preko Londona.
Obrestna mera vseh nemških posojil v
inozemstvu se zniža na 5,6 odstotka, kar bi
pomenilo za Nemčijo prihranek 145 milij-
onov dolarjev. Za dobo treh let se ukine
amortizacija Dawsovega in Youngovega
posojila. Lewinsonov načrt določa končno
bistveno znižanje vojnih izdatkov v posa-
meznih državah ter zahteva, naj Nemčija
sprejme reparacijski načrt z ljudskim gla-
sovanjem. Senator Borah je na ta načrt že
pristal.

POVEČANA POLITIČNA ZMEDA V NEMČIJI

**Nedeljske volitve niso niti v Prusiji, niti v drugih nemških deže-
lah ustvarile delazmožne večine — Nemogoča sestava nove pruske
vlad — Porast hitlerjevskih glasov**

Berlin, 25. aprila. d. Kakor se je dalo
sklepati že iz prvih snodnih rezultatov
o deželno-zbornih volitvah na Pruskem
in drugih nemških deželah, so narodni
socialisti v glavnem res dobili ono šte-
vilo glasov, na katero se je dalo sklepati
iz obeh predsedniških volitev, niso pa
dosegli take pozicije, da bi mogli sami
ali pa v zvezi z drugimi desničarji pre-
vzeti deželne vlade. Te slike tudi končni
rezultati volitev niso bistveno izpre-
menili, le da so narodni socialisti dobili
še več glasov, kakor se je splošno raču-
nalo in da so zlasti na Pruskem napre-
dovali še tudi v primeru s predsedniški-
mi volitvami. Ostale stranke so z izjemo
centruma in social. demokratov precej
nazadovale. Ljudska stranka, državna
stranka, gospodarska stranka in cela vr-
sta manjših zmernih meščanskih strank
so izšle iz volilne borbe decimirane,
mnoge pa so ostale sploh brez zastop-
stev. Zato pišejo nemški listi o »kata-
strofalnih volitvah«. Odločujoči faktor v
pruskem deželnem zboru bodo po čud-
nem naključju prav za prav komunisti
in je od njih odvisno, kdo bo imel več-
čino.

Jasno je, da bo izid nedeljskih volite-
v vplival ne samo na razvoj v posa-
meznih nemških deželah, nego tudi na
nadaljnji razvoj nemške državne notra-
nje in zunanje politike. V notranji po-
litiki bo izid nedeljskih volitev povzročil
še večjo zmedo, še težje pa bodo po-
sledice nedeljskih volitev v zunanje -
političnem pogledu. Četudi bo ostala še
nadalje na krmlju Brüningova vlada, bo
morala še v mnogo večji meri kakor
doslej upoštevati psihozo nemškega na-
roda, ki se izraža baš v porastu Hitler-
jevih glasov.

Pruska

Berlin, 24. aprila. d. Rezultat večerašnjih
volitev v pruski deželni zbor še ni uradno
ugotovljen, vendar pa slike ne more bist-
veno spremeniti. Oddanih je bilo 22.402.844
glasov, dobili pa so socialni demokrati
4.674.943 (pri zadnjih državno-zbornih
volitvah l. 1930 4.989.000), nemški nacional-
ci 1.524.936 (1.968.000), centum 3.374.441
(3.058.000), komunisti 2.819.602 (3.141.000),
nemška ljudska stranka 330.825 (1.004.000),
gospodarska stranka 191.021 (803.000), na-
rodni socialisti 8.008.219 (3.967.000), kr-
ščanski socialci 255.066 (509.000) glasov.
Ostali glasovi so bili razcepljeni na manjše
skupine.

Po teh rezultatih bi štel novi pruski de-
želni zbor 160 narodnih socialistov (dose-
daj 7), 93 socialnih demokratov (137), 67
pristašev centuma (71), 56 komunistov
(48), 30 nemških nacionalcev (71), 6 pri-
stašev nemške ljudske stranke (40), 6 pri-
stašev državne stranke (22), 3 pristaše
gospodarske stranke (16), 3 pristaše
podeželskega ljudstva (2) in 5 krščanskih
socialcev (4).

Napram zadnjim državno-zbornim vo-
litvam so pridobili narodni socialisti 4 mi-
lijone glasov in centum pa 300.000 glasov,
izgubili pa so socialni demokrati 400.000,
nemški nacionalci 500.000, nemška ljudska
stranka 700.000 (skoro dve tretjini svojih
volilcev iz l. 1930), demokrati 350.000,
(polovico volilcev iz l. 1930), nemška go-
spodarska stranka 600.000 (tri četrtine vo-
lilcev iz l. 1930). Centum je obdržal svo-
je posestveno stanje ter je celo nekoliko
napredoval.

Pruski deželni zbor je imel doslej 450
članov. Vlada ministrskega predsednika
Brauna, ki se je naslanjala na socialne de-
mokratke, centum in državno stranko, je
imela za seboj 230 glasov, torej večino 10
glasov.

Po večerašnjih volitvah nima nobena
skupina večine; desničarji imajo 205 man-
datov, dosedanja večina weimarske ko-
alicije pa 174. Odločilni faktor v novem de-
želnem zboru so sedaj komunisti.

Bavarska

München, 24. aprila. d. Pri volitvah v
bavarski deželni zbor je bilo oddanih
3.990.206 glasov. Dobili so bavarska ljud-
ska stranka 1.272.074, (l. 1930 1.175.000),
socialni demokrati 604.098 (788.000), ba-
varska kmečka zveza 253.250 (351.000),
nemški nacionalci 127.963 (75.000), narodni
socialisti 1.270.602 (678.000), komunisti
29.400 (225.000), socialistična delavska
stranka 13.452, krščanska ljudska stranka
42.109, nemška ljudska stranka in gospo-
darska stranka 66.012 (177.000) glasov.

Narodni socialisti so v primeri z zadnji-
mi predsedniškimi volitvami izgubili okrog-
lo 100.000 glasov, bavarska ljudska stranka
in bavarska kmečka zveza sta ohranili
svoje posestveno stanje, socialni demo-
krati so izgubili približno 20 odst., nem-
ška ljudska stranka in demokrati so pa bi
od 220.000 pri zadnjih deželno-zbornih
volitvah na 66.000, to je na eno tretjino,
pa tudi bavarska kmečka zveza je v pri-
meru z zadnjimi deželno-zbornimi vo-
litvami izgubila tretjino svojih pristašev.
Kljub temu je večina, ki bi jo tvorile ba-
varska ljudska stranka, kmečka zveza, go-
spodarska stranka, nemška ljudska in go-
spodarska stranka mogoča. Na Bavarskem
se politično razmerje v deželnem zboru

ne bo spremenilo, ker je že doslej vlada-
la bavarska ljudska stranka, ki so jo pod-
pirali socialni demokrati.

Po izidu večerašnjih volitev bo štel bo-
doči bavarski deželni zbor 45 poslancev
bavarske ljudske stranke, 20 socialnih de-
mokratov, 8 poslancev bavarske kmečke
zveze, 3 nemške nacionalce, 48 narodnih
socialistov in 8 komunistov.

Württemberg

Berlin, 25. aprila d. Pri deželno-zbornih
volitvah na Württemberskem je bilo odda-
nih 1.250.147 glasov: dobili so socialni
demokrati 206.572 (l. 1930. 281.000) cen-
trum 254.675 (282.000) narodni socialisti
328.188 (129.000) nemški nacionalci 53.410
(55.000), kmeška in vinogradniška stran-
ka 113.545 (178.000) komunisti 116.644
(130.000) glasov.

Po teh rezultatih so napram volitvam
l. 1930 vse stranke nazadovale le naro-
dni socialisti so pridobili kakih 200.000 gla-
sov. Na podlagi gornjih izidov bi narodni
socialisti dobili 20 mandatov, centum 16,
socialni demokrati 12, stranka podeželskega
ljudstva 8, komunisti 7, demokrati 3,
nemški nacionalci 3 in par mandatov
druge skupine. Narodni socialisti so imeli
v prejšnjem deželnem zboru samo 1 man-
dat, socialni demokrati 21, centum 16,
stranka podeželskega ljudstva pa 15. Na
Württembergskem je doslej obstajala vlada,
ki se je opirala na centum, nemške naci-
onalce, demokrate ter stranko podeželske-
ga ljudstva.

Anhalt

Dessau, 25. aprila d. V Anhaltu je bilo
oddanih glasov 219.000, od katerih so do-
bili socialni demokrati 75.000, demokrati
3200, komunisti 20.400, centum 2630, hi-
ni posestniki 6400, nemški nacionalci 13.000
nemška ljudska stranka 8200, narodni
socialisti 90.000.

Socialni demokrati so dobili 12 manda-
tov, komunisti 3, demokrati 1, centum 1,
hišni posestniki 1, nemški nacionalci 2,
nemška ljudska stranka 2, narodni socia-
listi 15. Doslej je vlada na Anhaltu koali-
cija socialnih demokratov in demokratov.
Socialni demokrati so imeli v deželnem
zboru 15, demokrati pa 2 mandata, torej
skupno 17 od vseh 36 mandatov. Dose-
dana vlada je bila torej manjšinska vlada;
tudi v novem deželnem zboru ne bo mogo-
če sestaviti trdne večinske vlade.

Hessen-Nassau

Wiesbaden, 24. aprila. d. Pri deželno-
zbornih volitvah v Hessen-Nassau so do-
bili socialni demokrati 309.561 glasov, nem-
ški nacionalci 49.010, centum 207.388, ko-
munisti 136.275, nemška ljudska stranka
35.103, gospodarska stranka 12.694, stranka
podeželskega ljudstva 15.712, državna stran-
ka 25.670, narodni socialisti 606.724. De-
želno-zbornske volitve niso razjasnile razmer-
ja glede večine.

Hamburg

Hamburg, 24. aprila. d. Pri večerašnjih
volitvah so dobili socialni demokrati 226.000
glasov in 29 mandatov (doslej 46), nemški
nacionalci 32.000 glasov in 7 mandatov (9),
centum 10.000 glasov in 2 mandata (2),
komunisti 119.000 glasov in 26 mandatov
(35), nemška ljudska stranka 24.000 glasov
in 5 mandatov (7), državna stranka (demo-
krati) 48.000 glasov in 18 mandatov (14),
narodni socialisti 233.000 glasov in 51 man-
datov (45); par mandatov odpade na mani-
še skupine. Zadnje volitve v hamburški
mestni svet so se vršile jeseni l. 1931, ven-
dar pa se ni mogla tedaj sestaviti večinska
vlada, in so se sedaj zato volitve ponovile.
Toda tudi večerašnje volitve niso razjasnile
položaja.

Prelivanje volilnih množic

Berlin, 25. aprila. s. Najpomembnejši znak
večerašnjih volitev v pruski deželni zbor je
nov pravih narodno socialističnega gibanja.
Od prvih predsedniških volitev je število
narodno - socialističnih glasov na Pruskem
naraslo od 6,8 na 8 milijonov. Največ so
narodni socialisti pridobili v Vzhodni Pru-
siji (113.000) v Frankfurtu ob Odri (72.000),
v Hessen-Nassau (94.000), v Düsseldorfu (65
tisoč) itd. Meščanske srednje stranke so
izšle iz volitev vseskozi izredno oslabilene
in so deloma sploh izgubile zastopstva v
pokrajinskih parlamentih. Izjemo je doživel
samo centum, ki je mogel število svojih
glasov od leta 1928, pomnožiti za 504.000,
od leta 1930 pa za 216.000. Socialna demo-
kracija, ki je leta 1930 na Pruskem izgu-
bila približno 500.000 volilcev, beleži na-
daljnji padec za preko 300.000 glasov. Nem-
ško - nacionalna ljudska stranka, ki je štela
leta 1928, še nad 3 milijone volilcev, je
padla na 1.525.000 glasov.

Namere socialne demokracije

Berlin, 25. aprila. s. Mnenja o vprašanju,
kakšne posledice bo imel izid večerašnjih
volitev na Pruskem, so že zelo deljena. So-
cialno demokratski »Der Abend« naglašja
med drugim, da socialni demokrati nima-
jo vzroka, da bi prostovoljno odstopili svo-

jo pozicijo narodnim socialistom. Iz te iz-
jave je sklepati, da pruska vlada vsaj za-
enkrat ne namerava odstopiti. Istočasno na-
poveduje »Der Abend« vsaki vladi, v kateri
bi bili zastopani narodni socialisti, nai-
ostrejšo opozicijo, pri čemer računa list z
možnostjo, da bo prišlo do pogajanj za se-
stavo vlade med centrom in narodnimi
socialisti. Demokratični listi zagotavljajo z
druge strani, da se bo morala pruska vlada
že jutri odločiti, ali bo odstopila že pred
sestankom novoizvoljenega deželnega zbora,
ki ga pričakujejo v drugi polovici junija, ali
pa bo počakala, da jo bo vrgel deželni
zbor.

Odmev v Franciji

Pariz, 25. aprila. M. Izid pruskih volite-
r je izrazil v francoski politični javnosti
deloma prav alarmantne komentarje. Celo
Herriot, ki je vedno zagovarjal zblizanje in
pomirjenje z Nemci ter se zavzemal za
razorožitev, je imel snodi, ko so že bili
znani prvi rezultati pruskih volitev, go-
vor, v katerem je izjavil, da je nasprotnik
vsakega pretiranega nacionalizma, zlasti
pa nacionalizma Hitlerjevega kova. Zaradi
tega bo odslej vselej glasoval za vse voje-
ne kredite, ker je bolje, da se razbije Hit-
lerjev naval ob železobetonskih utrdbah na
meji, kakor pa ob telesih francoskih sirov.

Tudi listi komentirajo izid pruskih vo-
litev na sličen način. »Figaro« pravi, da
morajo biti večerašnje volitve v Nemčiji
resen opomin za vsakega Francoza, kako
bo glasoval pri nedeljskih parlamentarnih
volitvah. Nemci rožljajo s sabljo, Franco-
zi pa ne morejo tega mirno gledati in
glasovati za razorožitev.

V ostalem presoja francoski tisk rezul-
tate nemških volitev v tem smislu, da tre-
nutno ni nevarnosti hitlerjevskega režima,
ker njegovim političnim formacijam ni
uspelo, da bi si priborile oblast v Prusiji
in drugih deželah. Listi za enkrat ne pri-
čakujejo velikih sprememb v nemški no-
tranji politiki.

Politični kaos na Pruskem

Berlin, 25. aprila g. Po ustavi se sosa-
ne novi deželni zbor šele po poteku zaka-
nodajne periode starega deželnega zbora,
kar bi bilo v tem primeru po 20. maju.
Vsekakor pa se mora novi deželni zbor
sestati najkasneje 30 dni po tem terminu,
tudi če bi ga ne sklicala vlada. Splošno se
računa, da bo deželni zbor sklican sredi
junija. Zaenkrat pa še ni gotovo, ali bo
sedanja Braunova vlada, ko se bo sestel
novi deželni zbor, sama podala predsedni-
ku deželnega zbora demisijo ali pa poča-
kala, da jo bo zrušil deželni zbor.

Za sestavo nove vlade pride v poštev
cela vrsta kombinacij, ki pa so vsekakor
samo računске hipoteze in nimajo za zdaj
nobene realne politične podlage. Ena izmed
teh kombinacij bi bila velika desničarska
koalicija vključno centuma. Takšna koa-

Pruske volitve in mednarodna politika

V nedeljo je bila ogromna večina nemških volilcev in volilk v teku dobrega meseca že tretjič poklicana na volišča. Odločati je morala tokrat o sestavi pruskega, bavarskega in še nekaterih drugih deželnih zborov. Po obeh predsedniških volitvah niso bile težke prognoze za izid nedeljskih deželnozborskih volitev. Za evropsko javnost je najvažnejše pač dejstvo, da so glasovi narodnih socialistov zopet porasli ne le v primeri s parlamentarnimi volitvami 1. 1930, marveč tudi v primeri s predsedniškimi volitvami. Pokazalo se je, da niso bile točne napovedi, da so Hitlerjevci pri pred sedniških volitvah že dosegli svojo kulminacijsko točko in da vodi njihova pot odslej le še navzdol. Prav so očitno imeli oni, ki so označevali Hitlerjev neuspeh proti Hindenburgu v prvi vrsti kot osebni neuspeh, ker si je bil Hitler zastavil le previsok cilj, ki je hotel vreti starega in popularnega maršala ter sam zasedeti njegovo mesto.

Pri nedeljskih volitvah pa med Hitlerjevimi protikandidati ni bilo maršalovega imena, zato so narodni socialisti zbrali na svoje kandidatne liste tudi vse one, ki so pri predsedniških volitvah oddali svoje glasove osebi maršalovi, dasi so po svojem prepričanju bili hudi nasprotniki vlade. Te prikrile, na Hindenburgovo osebo vezane množice so pretekle nedeljo volile po svoji politični opredeljenosti in s tem povzročile občuten poraz vladnih strank, predvsem pa vrgle dosedanje demokratično koalicijo na Pruskem, v največji in najvažnejši nemški pokrajini.

V tem dejstvu je tudi glavni pomen nedeljskih volitev, ker spremembe v drugih pokrajinskih parlamentih niso tako velike in tudi ne interesirajo v toliki meri evropske javnosti. Na Pruskem pa so volitve ustvarile položaj, ki so se ga že dolgo bali vodilni nemški državniki in politiki. Razbile so dosedanje vaimarsko koalicijo, ki je vladala vsa leta od vojne sem, niso pa prinesle potrebne večine dosedanjim deželniški opoziciji. Sestava solidne večine in izvolitev deželne vlade bo zato naletela na Pruskem, a tudi po drugih deželah na velike težave. To bo še bolj kompliciralo že itak nad vse zapleteni notranjopolitični položaj v Nemčiji, saj imamo na primer v pruskem deželnem zboru absurdno situacijo, da je odvisno od volje komunistov, katera meščanska koalicija bo na vladi.

Toda to so notranje zadeve Nemčije, v katere se zunanji svet ne more in tudi ne mara vtikati. Zanj so važne ne-

deljske volitve le v toliko, v kolikor bodo njihovi rezultati vplivali na mednarodno politiko. Da ta vpliv ne bo majhen, o tem ne moremo dvomiti.

Bila bi politika ptiča noja, ako bi zapirali oči pred porastom Hitlerjevih narodnih socialistov in porazom vseh takozvanih meščanskih strank z edino izjemo centroma, ki je ohranil svoje pozicije. Enako so tudi komunisti v glavnem obdržali svojo moč, socialni demokrati pa so izgubili več sto tisoč glasov. Nekdaj pod Stresemannom se tako mogla ljudska stranka je izgubila nad dve tretjini svojih pristavev, ki so večinoma vsi predsedali v Hitlerjev tabor. Tudi Hugenbergovi nemški nacionalci so morali odstopiti hakenkrajerski armadi dobro polovico svojih volilcev.

S tem preseljevanjem volilcev iz strank, ki so opirale svojo politiko na argumente razuma, v ekstremni tabor avanturističnih gesel, mora inozemstvo računati. Pred očmi mora imeti zlasti spremenjeno situacijo, v katero so postavile Brüningovo državno vlado in njeno politiko. Ni verjetno, da bi se že v doglednem času obistinitile napovedi Hitlerjevcev, da pomenijo pruske volitve tudi padec sedanje državne vlade. Toda že dosedaj je bil Brüning prisiljen uravnavati svojo politiko v enaki meri po obzirih do Hitlerjevskega razpoloženja množice kakor po svoji trezni uvidevnosti. Brüningova politika je bila zato že vsa zadnja leta sem neodločna in negotova. Odslej bo ta disharmonija v zunanji politiki Nemčije še večja, za Evropo še bolj neprijetna in kvarna. Saj so postali narodni socialisti najjačja stranka Nemčije in tudi zunanjo politiko bo zato težko voditi proti njim.

S tega vidika rezultat nedeljskih nemških volitev za Evropo ni razveseljeval. Pred nami je cela vrsta nad vse važnih mednarodnih problemov, ki čakajo rešitve ali ureditve v prihodnjih tednih, ki jih ni mogoče zadovoljivo rešiti ali urediti brez sodelovanja Nemčije. Novi položaj v Nemčiji pa daje malo nade za možnost takega sodelovanja. Brüningova vlada bo, tudi če ostane neodvisna od Hitlerja, sedaj še manj samostojna in odločna v svojih odločitvah in bo morala še bolj kakor doslej računati s psihološko nemškimi mas. Tako mečejo nedeljske volitve svojo senco na razoroženo vprašanje, na reparacijski problem, na idejo gospodarskega sodelovanja Podunavja; njihove posledice bodo vse prej kakor ugodne za nadaljnji konsolidacijski razvoj Evrope.

Dva velika politična shoda

Slovenski poslanci na shodu v Skoplju — Osnovanje banovinske organizacije JRKD za vrbasko banovino

Beograd, 25. aprila. r. Včeraj sta se vršila dva velika politična shoda, in sicer za vrbasko banovino v Banjaluki, za vrbasko banovino pa v Skoplju. Na obeh shodih, ki so se jih udeležili številni narodni poslanci in senatorji, je bila sklenjena ustanovitev banovinske organizacije JRKD. Shoda v Banjaluki se je udeležil med drugimi tudi notranji minister g. dr. Milan Srećić, ki je poudarjal potrebo osnovanja močne politične stranke, potom katere bo mogel narod sam voditi državno in narodno politiko. Tudi vsi drugi govorniki so poudarjali, da ni več povratka k nekdanjim staram strankam razdora in plemenske mržnje, marveč morejo obstojati samo stranke, ki so zasnovane na načelu narodnega in državnega edinstva.

Se bolj impozanten je bil shod v Skoplju. Med 40 poslanci, ki so se ga udeležili, so bili tudi poslanci dravske banovine gg. Barle, Petovar in Koman. Na predvečer se je vršila konferenca sreskih delegatov, v nedeljo dopoldne pa velik shod na Trgu

kralja Petra, ki se ga je udeležilo več tisoč ljudi. Zupnik g. Barle je v svojem govoru med drugim dejal: Z veseljem sem se odzval povabilu, da se udeležim shoda v carskem Skoplju, zibelki velikih narodnih prosvetiteljev sv. Cirila in Metoda. Naš kralj izpolnjuje sedaj njihovo oporoko. On je pozval vse jugoslovanske narod, naj se združi v bratski slogi. Mi Slovenci smo razumeli kraljeve besede in z veseljem smo se odzvali njegovemu pozivu. Zborovali so sprejeli njegove besede z dolgotrajnim odobravanjem. Prav tako viharo sta bila pozdravljena narodni poslanec g. Lovro Petovar, ki je sporočil pozdrave slovenskih kmetov in narodni poslanec g. Albin Koman, ki je dejal med drugim: Tudi mi Slovenci smo pozabili na stare strankarske razprtije, ki so ogrožale vso državo. Sedaj se hočemo združiti v novi stranki, da bo velika in močna ter sposobna, da uspešno vrši svoje naloge. Prepričani smo, da boste tudi vi tukaj na jugu sledili temu vzgledu.

Avtomobilska nesreča na Dunajski cesti

Občinski svetnik Ivan Mihelič težko ranjen — Hujše poškodbe je dobila tudi njegova hčerka Marica, dočim sta trgovec Prevc iz Prezida in sin Miheličiča dobila le lažje poškodbe

Ljubljana, 25. aprila.

Nocoj nekoliko pred 9. se je pripetila na Dunajski cesti v bližini »Stadiona« huda avtomobilska nesreča. Avtomobil znamke »Chevrolet«, ki ga je šofiral sin občinskega svetnika, ki je elektrifikacijskega podjetnika g. Ivana Miheličiča, ki ima svoje podjetje na Borštnikovem trgu 1, je na vožnji v mesto po usodnem naključju zavozil v občestni kamen. Udarac je bil tako silovit, da se je »vzila« vsa karoserija, poškodovana kolesa in nalomile osi. Vsi potniki in njem, obč. svetnik g. Ivan Miheličič st., njegov sin Ivan, hčerka Marica ter trgovec g. Friderik Prevc, doma iz Prezida št. 1, so zleteli v velikem loku na cesto ter obležali nezvestni. Najhujše je bil po-

škodovan g. obč. svetnik Ivan Miheličič st., ki je dobil hude notranje poškodbe in si razbil tudi glavo na delu. Hčerka gđ. Marica, se je prav tako poškodovala na glavi ter si je pretresla možgane.

Trgovec g. Prevc si je prenehal samo desno roko ter dobil par manjših prask. Najlažje poškodbe je dobil sin Ivan, ki se je opraskal samo na desnem licu. Dočim so prve tri poškodovance takoj odpeljali s pozvanimi reševalnim avtomobilom v bolnico, je sina Ivana odedeljal domov avtomobil g. Khama, ki je slučajno privozil mimo. Vest o nesreči se je takoj raznesla po vsem mestu ter je zbudila splošno sočutje in zanimanje za usodo občinskega svetnika g. Miheličiča, ki uživa v Ljubljani obče spoštovanje.

Finejša namizna sol

Beograd, 25. aprila. AA. Uprava državnih monopolov je začela prodajati sol, pripravljeno po načinu znane namizne soli »Serebosa«, ki jo prodajajo v Angliji, Franciji in v drugih zapadnih državah. Poleg svoje odličnosti in posebne kemične obdelave ima ta sol to lastnost, da pod vplivom vlage ne postaja gručasta. Primesi fosfatov in magnezije pa zelo ustrezajo človeškemu telesu. To sol je mogoče nabaviti pri vseh prodajalcih soli na drobno in vseh večjih krajih po 12 Din kg v škaflijah po pol kg. Prodajalci na drobno, ki še nimajo te soli naj si jo nabavijo pri svojih dobaviteljih na debelo.

Povratak kralja Borisa v Sofijo
Sofija, 24. aprila. n. Kraljevski par se je moči vrnil iz inozemstva v domovino.

Atentat na italijanski konzulat v Ženevi

Rim, 24. aprila. V Ženevi je bil včeraj izvršen atentat na zgradbo italijanskega konzulata. Ker je bila nedelja, je bil konzulat zaprt in ni bilo v poslopju nikogar. Neznaneč je polil vrata zgradbe s petrolejem in jih zažgal. Mimoidoči ljudje so pozvali gasilce, ki so ogenj pogasili.

Egiptski princ utonil v Rdečem morju

Kairo, 25. aprila. s. Princ Saifur Mohamed, drugi sin Imama Yahie, je utonil v Rdečem morju. Vest je izzvala tukaj veliko senzacijo.

I. slovenski glasbeni festival v Ljubljani

Prvi festivalski koncert ob 60letnici Glasbene Matice bo v petek, 13. maja ob 20. uri zvečer v Filharmonični dvorani. Večer je posvečen sodobni slovenski komorni glasbi. Večer je našudiral oddelek komorne glasbe državnega konservatorija v Ljubljani, ki ga vodi prof. Jan Slais, člani komornega kvarteta, ki s pored v glavnem izvajajo so konservatoristi Pfeifer Leon, I. violina, Stanič Fran II. violina, Sušteršič Vinko, II. violina in Bajde Oton, čelo. Komorni kvartet ljubljanskih konservatoristov je že parkrat nastopil na komornih koncertih in to izredno srečno, kritika mu je priznala resno stremljenje in umetniško podajanje. Prvo točko sporeda je dal konservatorist L. Plošček Marijan. Napisal je godalni kvartet v f-molu, ki se bo ta večer prvič javno izvajal.

V II. točki je zastopan skladatelj Ošterc Slavko. Gospa Franja Golob-Bernotova zapoje s svojim prekrasnim altom štiri Gradnikove pesmi za kontralt in godalni kvartet, nato pa gđ. Arko Herta štiri Henjeve pesmi v četrtinskem sestavu za višji glas in godalni kvartet. Tako bomo imeli ta večer prav za prav prvič priliko čuti četrtinski sestav v komorni glasbi in izvedbi. Ta koncertni večer pa dobi svoj pomemben pečat tudi s tem, ker bo pred drugo točko imel kratko predavanje o četrtinskem sistemu najodličnejši in naimero- dnejši njegov reprezentant prof. Haba s praškega konservatorija.

Tretjo, sklepno točko komornega večera tvori Škerjančeva Sonatina da camera za godalni kvartet. Večer bo za našo glasbo, ustvarjajočo in izvajajočo, velepomemben. Cel program je prav za prav konservatorijski, program našega najvišjega glasbenega zavoda. Posamezne točke je našudiral odlični strokovnjak prof. Slais, eno je komponiral gojenec konservatorija, dve pa oba profesorja oddelka za kompozicijo. Spored izvajajo konservatoristi. Je popolnoma naravno, da otvorijo vrsto festivalskih koncertov ob 60letnici Glasbene Matice ravno oddelek našega državnega konservatorija, ki je prav za prav izšel iz šole Glasbene Matice ljubljanske.

Sestanek slovanskih pravnikov v Bratislavi

Ideja, da se prirejejo kongresi pravnikov iz slovanskih držav, se je rodila na zadnjem kongresu češkoslovanskih pravnikov v Bratislavi v oktobru 1930. Takrat je glavni iniciator te ideje g. dr. Ciril Bafinka povabil pravnike iz slovanskih držav na prijateljski razgovor, na katerem so sklenili takoj pričiati s pripravi na organizacijo prvega kongresa slovanskih pravnikov. Ustanovljen je bil glavni sekretariat v Bratislavi pod aglinim vodstvom dr. Bafinke; sekretariat je izvršil od oktobra 1930 do danes ogromno delo, tako da se bo prihodnje leto že lahko vršil vseslovanski pravniški kongres.

Po vsem pripravljalnem delu je glavni sekretariat pred dnevi povabil pripravljalni odbor na konferenco v Bratislavo. Odziv je bil vsestranski in prav zadovoljiv. Jugoslovenske pravnike so zastopali univ. prof. dr. Zivanović iz Beograda, dr. Ivan V. Subotić iz Beograda, kasacijski sodnik dr. Henigberg iz Zagreba, državni tožilec dr. Hinko Ličović in odvetnik dr. Anton Urbanec, oboje iz Ljubljane. Na sestanek so prispeli tudi trije pravniki iz Sofije, med njimi kasacijski sodnik Vasilij Mitakov. Ob tej priliki so pravniki iz Bolgarije privrati stopili v ožji stik z ostalimi slovanskimi pravniki. Številna je bila tudi delegacija iz Poljske; med drugimi je prišel prof. dr. Kumaniecky, dekan pravne fakultete v Krakovu, ter predsednik bodočega kongresa. Največ zastopnikov so poslali seveda Čehoslovaci sami, tako da se je zbralo v celoti 67 delegatov. Razprave sestanka so se vršile v najlepšem prijateljskem in se je soglasno sklenilo, da se izberejo za prvi kongres pravnikov iz slovanskih držav naslednja vprašanja:

Privatno pravo: unifikacija obligacijskega prava v slovanskih državah, unifikacija bračnega prava, hipoteke na parnike.

Trgovsko in menično pravo: enotna ureditev meničnega prava v smislu ženevskih konvencij.

Civilno-pravni red: enotna ureditev predpisov o izvršbi, o izvenkonkurzalni poravnavi in o konkurzu.

Kazensko pravo: kazenska odgovornost za dejanja, izvršena na povelje; potreba in obseg unifikacije kazenskega prava v slovanskih državah in ali se priporoča udeležba laikov pri kazenskem postopanju v slovanskih državah.

Ustavno in upravno pravo: enotna načela o pridobivanju domovinskega prava v slovanskih državah, administrativno postopanje.

Gospodarstvo: gospodarsko sodelovanje v slovanskih državah.

Zgodovina slovanskega prava: skupni temelji zgodovine slovanskega prava.

Cerkveno pravo: razmere med cerkvijo in državo v slovanskih državah.

Dnevnik in časopisje sploh so z največjo pažljivostjo obravnavali posvetovanja pravnikov in je bil pozneje v znak slovanske vzajemnosti prirejen pevski in glasbeni večer z lepim slovanskim programom; večer je bil sijajno obiskani od številnih predstavnikov v Bratislavi.

Predkonferenca se je končala v lepi harmoniji in je vsekakor pričakovati, da bo letošnji prvi kongres pravnikov iz slovanskih držav prav mogočena znanstvena manifestacija.

Iz šolske službe

Beograd, 25. aprila. p. Z odlokom ministrstva prosvete sta imenovana za učitelja-pripravnika Rudolf Strnad k Sv. Martinu na Pohorju in Silvester Zvanut pri Sv. Boženku na Krgu. Prenečeni so naslednji učitelji: Branko Urbančić iz Metlike na Sinji vrh, Andrej Šavli iz Tišine v Predanovcu, Rafaela Trešić iz Predanovca k Sv. Duhu na Stari gori, Ivan Migic iz Siska v Rako pri Krškem, Karel Črnjač iz Cateža k Sv. Duhu pri Logatcu, Avgust Tomić iz Radovice v Divjake, savska banovina, in Josip Napokoj z Jesenice v Moravce.

Ameriško zlato za Francijo

Pariz, 25. aprila. g. Danes je prispelo v Cherbourg zopet 92 sodov zlata ameriškega izvora za francosko banko.

Tujski promet in devizne omejitve

Praktičen predlog o uvedbi potnih čekov

Poročali smo že, da je na nedavni konferenci tujskoprometnih občin, pod okriljem Zupanske zveze poročal tajnik zbornice za TOI g. Zagar o načinu, kako bi se dala tujska sezona omogočiti tudi letos kljub strogo deviznim omejitvam. Iz njegovega referata, ki bo gotovo zanimal tudi širšo javnost, posnemamo:

V normalnih časih je stvar vsakega posameznika, kako uredi plačilo svojih obveznosti, kadar pa nastajajo izredne prilike, je v interesu splošnosti potrebno, da se vlada po merah, ki to svobodo omejujejo. Poročanje prišlo so skoro vse države dovedle do tega, da morajo skrbno gospodariti s plačilnimi sredstvi, ki jih dobivajo iz inozemstva, obenem pa urediti tudi plačevanje obvez v inozemstvu. V normalnih časih se je potovalo brez težav in plačila so se vršila, kakor je bilo pač komur po godu. V izrednih prilikah pa je treba skrbeti za gotov red pri plačevanju.

V prvi polovici leta 1931 so bili dani vsi pogoji za optimistično presojo gospodarskega položaja. Tudi naša kraljevina se je čutila finančno dovolj krepko, da je ukinila vse devizne omejitve. Ni pa mogla pri tem računati na eni strani z dejstvom, da se bodo plačilna sredstva iz osvobodjenih kontov v taki meri preselila v inozemstvo, na drugi strani pa ne s krizo kredita ki je preko Angleške zajela vse evropske države in tudi našo. Kriza kredita je bila pri nas tem bolj občutna, ker se je sporedno z njo pojavila tudi kriza v obtoku denarja, ki je bila logična posledica dejstva, da so se v režimu prostega deviznega prometa odtegnila našemu razpolaganju izdatna plačilna sredstva. Krizo je postorilo pri nas še neutemeljeno naraščajoče nezaupanje, ko so vložniki brez dejanske potrebe dvigali vloge v denarnih zavodih in jih odtegovali obtoku.

Pri tem položaju je bilo naravno, da je po vzgledu drugih držav morala tudi naša država obnoviti devizne omejitve, katere je postopoma prilagojevala vsakokratnim prilikam in potrebam. Z deviznimi predpisi pa je povsod zelo prizadel potniški promet z inozemstvom, ki je v najnižji zvezi s tujem prometom. Ovir za tujski promet, povzročene po deviznih omejitvah, režejo jako globoko v interese občin, ki so interesirane na tujem prometu.

Pri nas je mnogo občin eksistenco navezanih na tujski promet. Interes vseh teh občin gre za to, da se tuje omogoči prihajati k nam. To ni odvisno od nas, ker morajo tuje doma, od koder prihajajo, spraviti svoja plačilna sredstva v red s svojo državo. Način pa, kako mi urejemo tujski promet, vpliva tudi na določila za tuje, ki prihajajo k nam. Prvotno je smel pri nas potnik vzeti s seboj v inozemstvo 10.000 Din. v tujih valutah in v našem denarju 3000 Din. Pozneje so se te vsote ponovno zmanjševale, dokler se ni nazadnje iznos domačega denarja (dinarja) sploh prepovedal in sme potnik vzeti danes s seboj v inozemstvo samo 5000 Din v tujih valutah. Obenem se je ukinil tudi nakazniški promet in promet z denarnimi pismi.

Avstrija je v tem pogledu še bolj rigorozna. Iz Avstrije sme potnik iznesti 200 šilingov avstrijskega denarja in maksimalno 500 šilingov v tujih valutah, a še to le, ako dokaže potrebo. Iz Češkoslovaške smejo potniki brez dovoljenja Narodne banke iznesti v češkoslovaškem denarju in v tujih valutah, v čemih in akreditivih samo 3000 Kč na mesec in za osebo, vendar pa sme biti od tega iznosa samo za 1000 Kč denarja v češkoslovaški valuti. Iz Nemčije smejo potniki na mesec s seboj pristo vzeti do 200 mark, preko tega zneska pa samo z dovoljenjem. Ravno tako je pošiljanje plačilnih sredstev v inozemstvo vezano na dovoljenje. Iz Madžarske smejo potniki iznesti samo 150 pengov. Iznos plačilnih sredstev preko tega zneska je tudi tam vezan na dovoljenje.

To so glavne države, iz katerih dohajajo k nam tuje. Pri sedanjih deviznih omejitvah v teh državah je popolnoma izključeno, da bi se mogel v letošnjem letu v Srednji Evropi dovolj razviti tujski promet. K nam bi mogli priti samo oni tuje, ki imajo kot trgovci ali industrijci pri nas kak časovno vezan račun v dinarjih, katere morejo svobodno porabljati. Ker pa potujejo in hodijo na letovišče tudi drugi sloji, ki nimajo z nami poslovnih stikov, je gotovo, da bi jim pri skromnih sredstvih, ki jih jim dajejo na razpolago devizne omejitve, ne bilo mogoče priti v našo državo. Enake so prilike tudi v drugih državah.

Preteče novarnosti se ne zavedajo samo tujkoprometni interesi in naši kraljevi, ampak se vprašanje tujkega prometa v tekočem letu tudi drugod vsestransko razmotirajo. Najuspešnejše je to vprašanje uredila še Švica, ki je po svojih bankah dala Nemčiji večje posojilo v švicarskih devizah, pod pogojem, da se s tem posojilom organizirajo in financirajo tujkoprometni odnosi med Nemčijo in Švico. Tudi v Avstriji je vprašanje organizacije tujkega prometa na dnevnem redu. Tako se je pred kratkim vršila na Dunaju širša anketa tujkoprometnih interesov.

to, ki je izzvenela v zahtevo, da se v deviznem oziru ustvari pogoj za neoviran razvoj tujke sezone v tekočem letu. Konkretne predloge v tem pogledu pa je predložil predsednik zveze štajerskih hotelierjev, ki zastopa stališče, da je potni ček edino sredstvo za organizacijo tujkoprometne sezone v letu 1932. Po tem predlogu naj bi — če ga prenesemo na naše razmere — naša kraljevina, obojinska kaka tujsko prometna naprava (»Putnik«) izdala potne čke, glaseče se na dinarje. Te čke bi prodajali po primernem kurzu v inozemstvu (v Avstriji, na Češkem, v Nemčiji, Madžarskem itd.) pooblaščenim zavodim, v prvi vrsti potne pisarne, razne banke, ki bi morale izkupiček vsakodnevno odpremiti bodisi tamonjski Narodni banki ali poštni hranilnici na račun naše Narodne banke. Naša Narodna banka bi ta dobropis knjižila v dobro »Putnik« in bi s tem zneskom takoj disponirala v inozemstvu s tem, da bi stavila našim dolžnikom, ki bi sicer ne dobili tujih plačilnih sredstev za poravnavo dolgov v inozemstvu na razpolago, potrebne devize v ustrezenem iznosu.

Taka ureditev bi bila mogoča svede samo na podlagi sporazumov z Avstrijo, Češkoslovaško, Nemčijo in z drugimi državami, iz katerih prihajajo k nam tuje. Sporedno bi morala iti zasebno propagandna akcija »Putnik«, ki bi obstojala v tem, da bi se pozvali vsi upniki v inozemstvu, ki imajo terjatve pri nas — seznam, so itak na razpolago pri Narodni banki — naj pridejo sami k nam na letovanje, odnosno naj agitirajo med svojimi sodržavljani, da se v čim večjem številu poslužijo ugodnosti potnega čeka, da pridejo tako hitreje do svojega denarja.

Zamisel štajerske hotelierske zveze je prav za prav res edino sredstvo za organizacijo letošnje tujkoprometne sezone. Izvedljiva je brez posebnih težav, saj predstavlja v bistvu le na širšo podlago postavljeno postopanje, ki za nekateri naši hotelierji v ožjem krogu že praktično izvajajo. Predlog ima vseh vseh za to prednost, da najbrž na avstrijski strani ne bi zadela na težave, saj je bil baš v Avstriji sprožen.

Na vprašanje tujkega prometa je naša banovina v prvi vrsti zainteresirana. Pri nas smo v velikim naporu in žrtvami ustvarili pogoje za tujski promet. Zato ne moremo preko tega vprašanja, ne da bi vsaj poizkušali, da premostimo s potnim čekom v predlagani smeri devizne omejitve in omogočimo tujcem poset naših krajev.

Povratak ministrov v Beograd

Beograd, 25. aprila. M. V teku današnjega dne so se vrnili v prestolnico ministra gg. Pucelj, Radičević in general Stojanović, ki so posetili poplavljenega kraja, kjer so se mudili tri dni. Novinarjem je minister Pucelj izjavil, da je nevarnost novih poplav že minila ter da se voda skoro povsod že odteka. Vlada bo sedaj takoj sklepala o ukrepih za prebrano poplavljenec, ter bo izdala odlok, da se škoda točno oceni. Tako bo vlada sklepala o nadaljnjih ukrepih za podporo poplavljenecem. Prav tako se je danes vrnil v prestolnico ministrski predsednik g. dr. Voja Marinković, ki se je mudil na oddihu v Požarevcu. Vrnili pa so se tudi ministri, ki so se preko nedelje mudili v notranjosti države na inspekciji ali na zborovanjih JRKD.

Gustav Perčec v Budimpešti

Budimpešta, 25. aprila. M. Tukaj se mudijo že par dni znani Gustav Perčec, desna roka dr. Paveliča, ki je organiziral razne teroristične akcije proti naši državi. Perčec ima madžarski potni list ter je prijavljen pod imenom Lajoš Horvat. Seveda mu gredo madžarski krogi na roko. Čuje se, da pripravljajo neko novo akcijo. Pozval je v Budimpešto tudi razne druge člane dične Paveličeve družbe.

Preiskava o zagrebški katastrofi

Zagreb, 25. aprila. n. Posebni specijalisti za razstreliva so dognali, da je bil epicenter eksplozije v Bartuličevi palači v stanovanju Pepice Versecove, uradnice banke uprave, ki je izgubila zaradi eksplozije življenje. Stručnjaki menijo, da se je v tem stanovanju nabrala velika količina plinov, ki je nato eksplodirala. V skladišču Starfilma eksplozija ni bila tako močna. Sedaj so vso zadevo poverili analitičnemu zavodu, da dožene kakšne vrste so bili plini.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Vreme bo ostalo oblačno, v ostalem hladno in nestalno. — Situacija včerajšnjega dne: Močna depresija je prešla čez severno Evropo do Alp, kjer se je razkrla v dva dela in je nastala na področju okrog Sredozemskega morja sekundarna depresija, ki je v južni Evropi povzročila poslabšanje vremena in deževje.

Dunajška vremenska napoved za torek: Precej jasno, toda še hladno.

NEŽA KRANJC roj. DRUŠKOVIČ

danes 25. aprila ob 17. uri v 88. letu svoje starosti izdihnila svojo blago dušo.

Blago pokojnico bomo spremljali na njeni zadnji poti v sredo, dne 27. aprila ob 15. iz hiše žalosti na Polulah št. 6 pri Celju na okoliško pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo brala v četrtek 28. aprila ob 7. zjutraj.

Polule pri Celju, dne 25. aprila 1932.

Žaujoči ostali.

Naši kraji in ljudje

Pomladni otroški praznik „vrbica“

Prestolonaslednik, kraljeviča Tomislav in Andrej, kneginja Olga in princ Aleksander gledajo sprevoz

Beograd, 25. aprila. »Deca su bili dobri, Bog ih vole!« se je v soboto popoldne vseprek slišalo po Beogradu, ko je po nekoliko megletem in hladnem dopoldnevu opoldne toplo pomladansko sonce (ne »sonce«) posijalo nad prestolnico, ki se je pripravljala, da na kar najslavesnejši način popraznuje mladinski pomladni praznik »vrbičica«. Ob dveh popoldne ali malo pozneje so iz vseh pravoslavskih župnih cerkva sprevozi z duhovščino in cerkvenimi zastavami ob zvonjenju zvonov krenili proti sredini mesta, kjer je policija komaj in komaj zadrževala ogromno množico, ki je oblegala glavne ulice, da ni preplavila poti, po katerih so prihajali sprevozi.

V sprevozi so sodelovale vse beograjske šole, osnovne in srednje, po uličnih pločnikih pa so stale nepregledne množice meščanstva, spredaj otroci, ki se niso uvrstili v sprevoz, majhni in veliki, a najmanjši v naročju matere ali kakšnega drugega člana družine. In vsi v novih oblekah, z vrbovo vejico v roki in majhnim zvoncekom na traku okoli vratu.

Za »vrbičico«, pač starodavni slovanski običaj, s katerim se je praznoval prihod pomladi in mu je v krščanskih časih dala cerkev značaj spomina na Kristov slovesni vstop v Jeruzalem, se je treba »ponoviti«.

Treba je, da se otroci oblečejo novo od nog do glave. Tudi najrevnejša družinica se drži tega običaja, a tam, kjer nikakor ni mogoče, pa pomagajo množične dobrodelne društva z marsikaj zelo čudnimi, smešnimi imeni, ki jim je največkrat edina naloga, da oblačijo ubožno decu. Sedež ima tako društvo navadno v kaki »kafani« in s prostovoljnimi prispevki ter »kaznimi« se zbere toliko, da se obleče od nog do glave 20, 30, 50 in še več otrok. Članstvo pa ima potem »na vrbičico« zadoščenje, da je toliko revčkov lepo oblečenih v sprevoz in da se, kakor je pač navada, slika odboja ali vsega društva z obdarjenimi otroki vred objavi v tem ali onem prestolničnem listu. Največje zadoščenje pa so seveda veselo se smejoča lica obdarovancev v sprevodu!

Naši kraljeviči s kneginjo Olga in njenim sinčkom kneževičem Aleksandrom so gledali sprevoze z balkonov starega dvorca, mahajoč z vrbovimi vejicami in veselo pozdravljajoč tisočere svoje vrstnike in vrstnice, ki so jim radostno vzklikali v pozdrav. Gotovo bi se bili najrajši pomešali v ono pijočo in vzklikajočo mravljišče, otroci z otroki.

Da, »Bog vole decu«, pa jim je dal kar najlepši dan za njihov praznik, »vrbičico«!

Pirnatov sv. Janez Krstnik

Iz dolge vrste delavnic tam pri kamnoseku Tomanu zvone kladiva. Nenehoma zvone, udarjajo ob kamen. Delavci se zami-

šljeno sklanjajo vsak nad svoje delo, merijo, primerjajo in klečejo. Tako od jutra do večera, vse življenje, delajo spomenike ži-

vim in mrtvim, velikim in majhnim ljudem. Da, prav za prav bi imel vsak človek rad nekaj zgodovine — pa če druge ne — vsaj kamen si lahko naroči. Malo si pritrga od ust — pa še pozni rodovi vedo, da je nekoč živel — n. pr. Nace Vrliin.

Takole si nemara človek misli ob vseh tistih kamnih, ki dleta čakajo ali pa so že pod diletom. Večji del tistega kamna poroma na grobove. Človeka je pred njim kar malo strah. Na tistem dvorišču pri kamnoseku menda ni nikoli pomladi. Mraz je.

Časih pa se le pripeti, da kakšnega kosa kamna ne peljejo na grob. Postavijo ga na kak trg ali pred cerkev — za okras prostora — ali pa za spomin in opomin ljudem. In kadar se pri nas kaj podobnega pripeti — tedaj je vsak tak dogodek ovekovčen po trajanju od začetka pa do konca, ima svojo zgodovino, zgodovino raznih mnenj o umetniku, umetnikovem delu in ljudeh, ki so se odločili za spomenik.

Tam pred trnovsko cerkvijo je lep trg in lep nov most. Na tem mostu se je neznanemu človeku neke ure porodila lepa misel o sv. Janezu Krstniku, patronu trnovske fars. Pa se je zgodil majhen čudež. Povsem brez hrupa in brez velikih komisij in tehtanj o tem in onem je v delavnici kiparja Nikolaja Pirnata zrastle delo in bilo sprejeto.

Dva metra trideset centimetrov je visok — sv. Janez Krstnik, ki bo stal na trnovskem mostu. Zdaj je še v ilu. In Nikolaj Pirnat ga zdaj pa zdaj malo zmoči, da se ilo ne osuši, ne razpoka. Nenehoma še ogleduje kip, zdaj od te zdaj od one strani. Ali delo je izvršeno in čaka kamnoseka.

Nikolaj Pirnat stoji predse. Misli. — Polna tri leta v njegovih rokah ni bilo dleta, ne ila. Zdaj se mu je tisto, zaradi česar je doslej živel, vendarle vsaj v majhni me-

ri izpolnilo. — »Kaj bi delal, saj ni vredno,« je časih dejal in mrko pogledal. »Tako kakor je — res ni vredno pri stanju stvari. Mesta so precej sistematizirana in človeka marsikaj ubija.«

Pa je utihnil — in potem napravil dovtip — iz katerega sta zavela upor in nasilenost.

Zdaj pa je skoro zadovoljen. Njegov Janez Krstnik bo na odprtem prostoru lepo harmoniral z arhitekturo cerkve. Izklesan bo iz podpeškega kamna, ki je zlasti dober za dekorativne stvari — ne trpi pa finejših izdelave. Zato Janez Krstnik ne bo poliran. Saj bi pa bilo povsem nesmiselno podpeški kamen obdelati polirano, ker ne izdrži vremenskih izprememb. Kralj Peter je letošnjo zimo zelo trpel pred rotovžem.

Čoprav je Nikolaj Pirnat prepričan, da je treba figuro, kakor je Janez Krstnik razumeti popolnoma asketično, s suhim telesom, brezmišičnimi rokami — se je odločil pod vtisom kraja, kamor bo kip postavljen, za drug način.

Strogost in polnost Plečnikove arhitekture, trnovske cerkev, trnovske hišice in odprtost prostora, so mu dali spoznanje, da bi asketično do neformnosti preduhovljena, na povsem izrazni moment usmerjena figura ne učinkovala dobro niti kot harmoničen del okolja niti kot kontrast. V tej zavesti je obdelal figuro v strogo klasičnih oblikah in položil izraz oznanjevalca — krstnika v govore ob obraz. Ves kip odlikuje izredna preprostost. — In res, tista svetniška zamaknenost oznanjevalca daje v svoji preprostosti misli.

V gostilniški sobi je precej mračno. Prazno in tiho je. Kako daleč je ta svet od tistih ob kamnu zvonečih kladiv in dlet, od tistih misli, ki oblikujejo umetniškovo delo. Pa vendar — človek se kdaj pa kdaj skrije pred samim seboj, se umakne svetu in svojemu delu. — Se? — Ne. Ne!

Povsem nehoti sem vprašal Nikolaja Pirnata, ali se bo udeležil letošnje razstave likovne umetnosti v Pragi. Malo čudno so se mu ustnice nategnile v nasmeh — in smehljaje se mi je po kratkem molku jedko omenil, da je dobil povabilo — za tri grafične liste...

Njegova misel je prava. Časih je človeku težko biti človek. In če pokaže preveč človeka — eden, ga potem drugi poskrbejo. Ah ja. Ne glej tuje bolečine!

Pri nas je vse tako odsekano, vsaka misel, vsako čustvo. V našem človeku nenehoma vre. Vse je bolečina. Nič ni smeja. Vse je napol izrečeno. Časih tu pa tam vzkipi. Poleže se. Naglo. — V nekatereh pa življenje nenehoma vzkipeva, se nikoli ne poleže. Dan in noč sta delo. Vsaka sekunda posvečena boju in iskanju, razglabljanju časa in temu in onemu.

Prav lahko bi vprašal jeseniškega delavca:

Elitni kino Matica

Telefon 2124

Ob globoko znižanih cenah
premiera najlepšega filmskega
umotvora

Vihar strasti

Emil Jannings

prvak nemških igralcev

Ana Sten

divna, plavalasa Rusinja v vlogi
zapeljive in koketne Anje

GLOBOKO ZNIZANE CENE!

Oglejte si ta spored!

Predstave ob 4., 1/8. in 9 1/2 uri

»Ali je današnji čas primeren za industrijo?«

To bi me pogledal in s krepko besedo dejal: Jel!

In rudarja bi vprašal:

»Ali je današnji čas primeren za kopanje premoga?«

Dal bi mi odgovor prav od tam, kjer pušča svojo kri — zavpil bi mi v dušo iz najglobkejšega rova: Jel!

Nikolaj Pirnat me je nekaj časa srepo gledal. — Vprašal sem ga, »ali je današnji čas primeren za likovno umetnost?«

»Jel!« je bil kratek odgovor. Čez nekaj trenutkov pa je smehljaje se planil:

»Sijajen jel! Tak, da mu enakega še ni bilo. Kolobocija je tako imenitna, da se groteska objema s tragiko sredi ceste brez protesta varnostnih organov.«

Pogledal je okrog sebe: Ventilator je zabnel.

Rudolf Kresal.

Pri zapeki, krvnem prenapolnjenju trebuha, kongestijah, bolečinah kolknih živcev, bolečinah v boku, zasoplenosti, hudem srčnem utripanju, migreni, šumenju v ušesih, omotici, pobotosti, povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica izdatno izpraznjenje črevesa in osvoboditev od občutkov tesnobe. Mnogi zdravniki uporabljajo »Franz Josefovo« vodo tudi pri nadlogah klimakterijalne dobe z največjim uspehom. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Preizkušnja njivske in travniške zemlje v kranskem srezu

Kranj, 25. aprila.

V ponedeljek 2. maja ob 10. dopoldne se bo vršilo v dvorani hotela »Jelena« v Kranju posebno predavanje o izsledkih 18 preiskav različnih vrst njivske in travniške zemlje v kranskem srezu. Jeseni l. 1931. je bila v ta namen odvzeta zemlja iz 18 različnih okolišev ter bila odposlana v Berlin kmetijsko poskuševalno postajo Berlin-Lichterfelde, kjer je bila preizkušena glede redilnih snovi in kislosti po najnovejših znanstvenih osnovah.

Izsledki teh preizkušenj podajo točne smernice za smotreno, dobičkanosno in štedljivo gnojenje. Zato so ti izsledki velike praktične važnosti ne samo za priprate kmetje, temveč tudi za druge poselnike dotičnih okolišev z enako zemljo in kolobarjem.

Predavatelj, kmetijski poročevalec Josip Sustić, ki je to delo započel, bo pojasnil pomen raznih preizkušenj zemlje in njihovo praktično vrednost v kmetijstvu. Obrazložil bo na temelju izsledkov preizkušenj edino pravilni in štedljivi način gnojenja vseh vrst kmetijskih rastlin s pomočjo posebnih, znanstveno in praktično preizkušenih razpredelnih, prirojenih za razmere v dravski banovini. Predavanje bo velevažno. Podružnice Kmetijske družbe in druge organizacije naj o tem nemudoma obvestijo svoje člane in pošljejo k predavanju vsaj enega odposlanca, da bo poučen o najmodernejšem načinu gnojenja in da bo tako potem lahko dajal navodila tudi drugim.

Kočevski cigani v krizi

Kočevje, 25. aprila.

Po tolikih dnevih dežja in puščobe se je tudi nam Kočevcem zamejalo toplo pomladno sonce in izzbavilo v svoje okrilje mlado in staro. Sprehod po takemle mlademu soncu ti pomladi ude in jih razživi, da je človek kakor prerujen.

Mene je zagnalo to sonce proti Klinji vasi, kjer domujejo in prezimujejo člani trdoživciganske familije naših Hudorovičev. Samo kadar je najbolj mraz, se umaknejo ti sinovi narave v svoje priljubljeno zatočišče, v željinske jame. Sedaj že taborijo od februarja zunaj, kljub vsemu dežju, ki ga topot ni bilo malo. Njihovi šatori so postavljeni ob poti, ne mogoče zato, ker si želijo od časa do časa videti kakšnega tujega človeka, marveč zaradi preže na njihovo dobro srce. Kadar koli slišijo kake korake, ki vodijo mimo njih kolib, napadajo Zike — to so pridne in skrbne ciganske gospodinje, — svoje male, zamazane in napol gole ciganke k poti. Ti naj ujamejo dinar in ga prinesejo očetu, ki ždiho ob šotorih in vlečejo svoje čibuke. Če je sila, skočijo cigani sami na noge in te spoštljivo pozdravijo z željo, da bi vam bog dal dobro pamet, njim pa seveda kak dinar ali vsaj čik.

Mene je prišel topot pozdravit sam poglavar družine. Že oddaleč se je odkrival, saj smo si stari znanci.

»Kako je, stari?«

»Slabo je, gospod. Letos je za nas naj-

GLOBOKO ZNIZANE CENE

v Elitnem kinu Matici

pri vseh predstavah

Parketni sedeži

(prej 15 Din) sedaj 10.— Din

Rezervirani sedeži

(prej 18 Din) sedaj 12.— Din

Balkonski sedeži

(prej 18 Din) sedaj 12.— Din

Poleg tega je na razpolago še mnogo cenejših sedežev I. in II. reda po 6.— Din in 8.— Din.

Pri teh globoko znižanih cenah bomo predvajali odslej na naši priznani najboljši zvočni aparaturi Western Electric

premierre izbrano najlepših zvočnih filmov!

Najboljšo in najcenejšo zabavo Vam nuditi tedaj

Elitni kino Matica

Z ozirom na znižane cene posetite sleherni predstav v čim večjem številu!

hujše. Gospod, boglonaj za cigaro. Zdaj je grisa, gospod, v mestu in pri nas. Sodra ne tolečno več, ker ga nobenen ne mara kupiti. Vsak pravi, da nima denarja, da je grisa. Jaz bi to griso ubil, če bi mogel. Zdaj se že nam pozna zaradi grise, ki razsaja tam v mestu.

Bogve, kaj si cigan vse predstavlja pod »griso«. Videl sem, da je beseda zašla že v ciganski vokabular in se človek ne more načuditi, kakšno čudovito pot do popularnosti ima ravno ta beseda. Pa mi je cigan znal povedati, kako je sedaj vsem hudo od berača do kralja, kakor je poudarjal in da bo še hujše, če ljudje niso več pošteni. To »poštenost« je cigan še posebej poudarjal in ne da bi z očesom trenil, je pripovedoval, kako so pretekli mesec tudi njega »okralje«.

»Gospod, enega samega konja sem imel, lep konjiček je bil in je vozil šoder, da je bilo veselje, pa ga je naenkrat zmanjkalo. Privezal sem ga za drevo, predenj smo se vlegli, jutraj pa konja ni bilo več. Moja baba je jokala, da bi si kmalu očel izpraskala. Zdaj smo brez dela, brez denarja in brez konja, ki bi ga lahko za lepo solde prodal. Vidite, gospod, zato bo grisa še večja.«

Ne vem, ali si je cigan storilo o ukradenem konju izmislil ali ne. Pripovedoval pa je tako prepričevalno, da je gotovo še sam verjel, ko mi je razlagal tatvino. Dal sem mu nekaj tobaka in se poslovil. Stari cigan se je spet spoštljivo odkril in mi želel srečno pot, da bi zdrav in srečen domov prišel, kakor je hitel govoriti.

Grenčica Hunyadi Janos je najzanesljivejša in najidealnejše odvajalno sredstvo.

Žrtev zagonetnega zločina

Maribor, 24. aprila.

Včeraj jutraj so našli v Grušovu blatenega delavca Matijo Tivadarja mrtvega. Globoka rana na glavi prica, da je mož umrl nasilne smrti. Iz Maribora je odšla na kraj zločina sodna komisija, ki jo tvori dr. Traumer, dr. Dev in dr. Zorjan, da ugotovi dejanski stan. Komisija se še ni vrnila.

Vsak naročnik „Jutra“ je zavarovan za 10.000 Din!

Vode počasi upadajo

Prva slika predočuje vas Kulč ob izlivu Morave v Savo, druga pa pogled z letala na poplavljeni Sremsko Račo, ki je bila od krajev ob Savi najbolj prizadeta.

Iz Ptuja

Muzejsko društvo v Ptuju. V sredo 27. t. m. ob pol 17. bo redni občni zbor Muzejskega društva v refektoriju mestnega Ferikovega muzeja z običajnim dnevnim redom. Ako zbor ob določenem uri ne bo sklepljen, se bo vršil čez pol ure drugi, ki bo sklepljen neglede na število prisotnih članov.

Občni zbor Opleševalnega društva bo v sredo 4. maja ob 19. zvečer v Svirarji (Ljudski vrt). Ker bo na dnevnem redu tudi izpredelava pravil, se članstvo vabi k običajni udeležbi.

Juričev sejem, ki se je vršil 23. t. m., je bil izredno dobro obiskan. Krasen sončen dan je privabil mnogo podeželskega ljudstva v mesto, poklicni žepari pa so izkoristili to ugodno priliko in so kradli kakor srake. Posrežilo pa se je izslediti žeparico neko Vrančičovo Tjelco, posestnico iz Toturceve, brez Čakovce, mater devetih otrok. Vrančičeva je bila zasadena na Hrvatskem trgu od Marije Arnuševne iz Spodnje Hajdine, kateri je izvekle iz žepa denarnico z večjo vsoto denarja. Tatvino je Arnušova v pravem času preprečila ter tatvico izročila stražniku. V njeni družbi sta bili še dv. ženski, ki sta po aretaciji takoj izginili. Okradeni sta bili tudi Albin Borisov iz Studence pri Mariboru za 282 Din in Ivanka Ambroževa iz Rogoznice pri Ptuju za nekaj nad 100 Din.

Iz Gornje Radgone

Ob priliki proslave 50-letnice gasilnega društva v Gornji Radgoni 10. julija se bodo vršile velike gasilske vaje vseh v gornjoradgonski župi včlanjenih društev kot obvezne. Sodelovala bodo tudi ostala okoliška društva.

Sport

Še o tekmi

Španija : Jugoslavija

Pretekla nedelja je bila sportska nedelja v pravem pomenu besede. Pri nas doma in v inozemstvu so se vršile važne sportne, zlasti nogometne prireditve. Največjo napetost in zanimanje naših sportnikov pa je brezdvomno povzročila reprezentančna tekma med našim moštvom in špansko reprezentanco v Oviedu. Naša redakcija je bila ves večer oblegana od radovednih sportnikov, ki so komaj čakali, da bi zvedeli za rezultat te, za nas tako važne tekme. Med vsemi pa je prevladoval pesimizem. Znana je moč španske reprezentance, proti kateri je edine Italija dosegla neodoljiv rezultat. Največji optimisti so računali, da bo goliferenca znašala najmanj 3 ali 4 góle. Naši nogometaši pa so nam priredili prav prijetno presenečenje. Tesna zmaga Špancev in način, kako je bila izvojevana, bo odjeknila po vsej Evropi ter bo močno dvignila sloves našega nogometa.

Beograjska »Politika« objavlja o tekmi zanimivo poročilo, iz katerega posnemamo naslednje:

Otvoritev novega stadiona.

Ob priliki reprezentančne tekme Španija Jugoslavija je bil odprt novi veliki stadion v Oviedu, v katerem je prostora za 25.000 ljudi. Vsa mesta v stadionu so bila razprodana. Igrišče je bilo mokro in mehko. Na igrišču so se najprej pojavili naši nogometaši, ki jih je občinstvo burno pozdravilo. Godba je pri njihovem prihodu zaigrala jugoslovnsko himno. Vsa publika je himno poslušala stoje ter burno pozdravljala igrače. Jugoslovenci so pozdravili občinstvo na vseh štirih straneh igrišča. Nato so prišli Španci, ki so jih sprejeli z novo špansko republikansko himno.

Potek igre.

Španci so dobili žreb in so morali našo igro proti solncu in vetru. Že v 2. min. je Tošić rešil nevno situacijo. Spasilec je imel začetkomu tremo, toda se je kmalu znašel ter je igral ves čas izvrstno. Od 14. do 17. min. se je neprestano igralo pred našim golom. V 25. min. je naš vratar po nepotrebnem zapustil vrata in španski srednji napadalec Langara je zabil prvi gol. Ko se je poleg aplavz gledalcev, so Španci inscenirali drugo napad. Zoga se je odbila od prečke. To priliklo je izkoristila desna zveza Špancev Reigiro ter povalil na 2 : 0.

Toda naši niso popustili. Nadaljevali so igro z velikim elanom. V 28. min. dovede Tirnanić žogo h голу Špancev ter odda Marjanoviću. Zamora se vrže Marjanoviću na nogo, toda ta ga prevrti ter odda Vujadinoviću, ki zabije edini gol za Jugoslovence. Naši so še dalje napadali ter čisto ogrozili nasprotnikova vrata. Pri Jugoslovencih se je zlasti odlikovala obramba, ki je delala s polno paro. Od našega napada sta bili edinele krili na višini, dočim je bil notranji trio slabši. Po menjajočih se napadih je končal prvi polčas.

V drugi polovici Jugoslovenci niso popuščali nič popustili. Zlasti Spasić je igral kolosalno. Samo napad je slabo izkoristil njemu poslano žogo. V 15. min. je bil ranjen Giller ter je moral zapustiti igrišče. Njegova poškodba je zelo lahka ter ne bo imela nobenih posledic. V 24. min. druga golčarska strelja Tirnanić oster strel, ki ga reši Zamora šele v zadnjem trenutku. Nekoliko kasneje Marjanović ne izkoristi ugodne šanse. Kmalu nato je imel Spasić zopet priliko, da se izkaže. Proti koncu igre predribla Tirnanić obrambo Špancev. Zamora se mu vrže na nogo ter reši siguran gol. Toda pri tem je bil Zamora ranjen ter je moral zapustiti igrišče.

Španci od sedaj očitno popuščajo. Naši igrači so vedno v premoči. Toda napad igra samo s štirimi možmi ter ne more doseči ničesar. Občinstvo hrebi Špance, toda oni so zaradi igre naših popolnoma izpali. Še nekoliko izmeničnih napadov ter zanimiva tekma je končana. Lahko se reče, da bi naša reprezentanca zmagala, ako bi igrali Hitrec, Zivković, Sekulić in Marušić. Levji delež na lepem rezultatu ima predvsem ožja obramba jugoslovnske reprezentance. Sodnik Portugalec Tena-dore je bil izredno dober.

Po tekmi je predsednik občine izročil vsem jugoslovnskim igralcem po eno zlato medaljo.

Izjava podpredsednika JNS Todorovića.

»Politika« objavlja tudi izjavo podpredsednika JNS Boga Todorovića, ki je dejal, da je z rezultatom z ozirom na to, da še nobena inozemska nogometna reprezentanca dosedaj še ni v Španiji porazila Špancev, popolnoma zadovoljen. V Španiji niso zmagali niti angleški profesionalci. Jugoslovnska obramba je zaigrala zares odlič-

no. V napadu so bili zelo dobri Tirnanić in Vujadinović. Španci so računali, da nas bodo gotovo porazili z velikim rezultatom, vendar jim to ni uspelo.

Tekmi so prisostvovali tudi zastopniki španske vlade, kar dokazuje, kako veliko važnost so Španci polagali na izid te tekme.

Juniorski lahkootletski miting

ASK Primorja

ASK Primorje bo priredilo 22. maja ob 9. dopoldne na svojem igrišču ob Dunajski cesti juniorski propagandni lahkootletski miting z naslednjim programom: tek 100 m kat. C, 3. A in letnik 1913, met krogla kat. C in B ter letnik 1913, skok v višino z zaletom, kat. C, B. A in letnik 1913, tek 1500 m kat. C in let. 1913, skok v daljavo z zaletom, kat. C, B. A in letnik 1913, tek 200 m kat. B, C in 1913, met diska kat. C in 1913 tek 1000 m kat. B, troskok kat. C, 4X100 m kat. B, C in 1913.

Tekmovanje se bo vršilo po pravilih JLAS na tekašišu, dolgem 396 m z ugasli. Tekmujejo lahko verificirani in neverificirani atleti. Za kategorije so merodajni letniki C 1914—1915, B 1916—1917 in A 1918—1919 ter letnik 1913. Tekmovanje se vrši po pravilih oziroma pravilnikih JLAS. Darila: priznanice, in sicer po dve v posrednih disciplinah in kategorijah pri petih tekmovalcih, po tri in več kakor pri petih tekmovalcih.

Prijave je poslati na naslov Dušan Raić, akad., Frankopanska ul., do 18. maja ob 12. e priloženo prijavnico 5 Din za točko in osebo, 15 Din za moštvo. Neverificirani atleti, ki niso člani nobenega kluba JLAS, so prosti prijavnice. Pozneje prijave se sprejemajo na isti naslov oziroma na igrišču do pol ure pred tekmovalcem samo proti dvojni prijavnini.

Službene objave LNP. (Iz seje k. o. 22. t. m.) Navzoči dr. Kuhelj, Novak, Bucik, Grzešić, Galov. Ukine se kazensko postopanje proti igralcem Pišku Ivanu, članu ASK Primorje, Ljubljana in Jakšiću Mičovanu, članu SK Ilirije, Ljubljana, ker niso podali stvarni dokazi. Kaznuje se igralec Špat Viljem, član SK Atletik, Celje, s štrinjastredno zabrano igre do 8. maja. Kaznuje se Škur Slavko, član SK Retje, Trbovlje, z ukorom zaradi nesportnega po-nanjanja proti sodniku pri tekmi Amater : Retje 4. t. m. v Trbovljah. Kaznuje se igralec Ambrožić Amon, član SK Domžale, z 2-mesečno zabrano igre do 24. junija zaradi nedovoljenega nastopa pri tekmi Korotan : Domžale 1. marca v Domžalah. Tajnik II.

Beljačani na Jesenicah. V nedeljo popoldne se je vršila na igrišču Bratstva nogometna tekma med moštvom Villacher Sportvereina iz Beljaka in med I. moštvom Bratstva, ki je končala z zmago domačinov v razmerju 6:1. Rezultat tekme je presenetil vse sportne kroge na Jesenicah, kaj je bil VSV večkratni nogometni prvak Koroske. Začetek sezone je torej za Bratstvo jako srečen.

Prvenstvo trboveljskega okrožja. Boj za prvo mesto v trboveljskem okrožju se nadaljuje z vso erditostjo in postaja zanimivo od nedelje do nedelje. SK Retje je zaigralo proti SK Hranstniku s tako ambicijo in elanom, da mu žilavi nasprotnik ni mogel dožvega in je s pičlim rezultatom podlegel. Ko bi Retje gojilo nizko igro s kratkimi pasovi, bi bil rezultat brez dvoma boljši. Moštvo SK Retja ne tvori homogene enote; najšibkejša je bila kriška vrsta, napad je dober, posebno desno krilo in desna zveza. SK Hranstnik je razočaral. Tehnično dobro moštvo, morda najbolje v trboveljskem okrožju, je klonilo kljub svojemu znanju. Tni sigurne gole so zastrejalji, napad je bil razen desnega krila zelo slab. Odlična sta bila branilca, posebno desni, na katerega opozarjamo posaveznega kapetana. Je to zelo talentiran igralec, tehnično in taktično izvežban. Njegovi dolgi, osvobodilni razantni strelji so fascinalno občinstvo. Sodil je g. Zupan rigorozno in prav dobro.

SK Ilirija. Lahkotletska sekcija ima danes od 17. naprej trening, drevi ob pol 20. izredno vroče sejo načelstva. Vsi in točno! — Pavalna sekcija ima sejo načelstva danes ob 18.30 v posebni sobi restavracije Emone.

SK Svoboda (Ljubljana). Danes ob 14.30 obvezen trening za vse nogometaše na igrišču ASK Primorja.

TK Skala v Ljubljani ponovno obvešča vse svoje člane, da se bo vršil redni letni občni zbor v sredo 27. t. m. ob 20. v dvorani palače »Grafika«. Opozorjamo, da je dvigalo na razpolago, večna vrata bodo po odprti do 21.30. Prosimo sigurne in točne udeležbe.

TK Skala. Zaradi nujnega posvetovalja glede predlogov za naš občni zbor vabimo vse tovariše na članski sestanek danes zvečer ob 20.30 v zadnji Šolski Narodne kavarne. Sklicateji — člani.

Izjava Prve hrvatske štedionice

Prejeli smo: »U Prager Presse« od 21. o. m., broj 110, izšla je članek pod naslovom »Der Fall der Ersten Kroatischen Sparkasse«, u kojem se među drugim krivim podacima tvrdi, da je u vodstvu zavoda izšla jedna skandalozna afera, nadalje, da je g. Artur Manč u svojoj službi kao ravnatelj zavoda počinio razne nekorektnosti, uslijed čega da je iz službe otkrnušten uz isplatu otpremnine od 1.000.000. — Izjavljujemo ovime, da niti je u vodstvu našega zavoda izšla kakova skandalozna afera, niti je po nama ustanovljen koji od čina, s kojih se g. ravnatelj Manč obdružuje. On nije otkrnušten iz službe, niti mu je isplaćena kakova otpremnina, te je on i nadalje u aktivnoj službi našega zavoda. Gospodin ravnatelj Manč poduzeo je korake protiv navedenog lista. — U Zagrebu, dne 25. aprila 1932. — Ravnatelj Prve hrvatske štedionice: M. Kulmer v. r. Dr. Pliverić v. r. IZJAVA. Povodom članka u »Prager Presse« od 21. o. m., broj 110 šire se među općinstvom glasine o nekorektnostima, koje sam navodno iz koristiljublja počino u svojstvu ravnatelja Prve hrvatske štedionice, a na štetu njezinih ulagača i to na taj način, da sam kupovao uložnice Prve hrvatske štedionice uz 75 postotni popust od nominalne, a onda podizao cijele iznose. Pozivam ovime svakoga, koji takove i slične vijesti čuje, da mi priopći imena onih, koji ih šire, da protiv njih mogu sudbeno postupati. Ujedno pozivljm svakoga ulagača Prve hrvatske štedionice, da ravnateljstvu zavoda priopći konkretnu podatke, ako sam se ikada konistio svojim položajem, određujući ili uskraćujući zahtjeve isplate uložaka. U Zagrebu, dne 25. aprila 1932. — Artur Manč v. r.

Gospodarstvo

Banovinski proračuni in državna dotacija

Kakor smo že pred tedni poročali, so bili več ali manj v reducirani obliki odobreni banovinski proračuni za leto 1932/33. Skupna vsota vseh banovinskih proračunov znaša za tekoče finančno leto 844 milijonov Din nasproti 904 milijonov, kolikor so znašali naknadno reducirani banovinski proračuni za leto 1931/32. In 1936 milijonov Din, kolikor so znašali proračuni v letu 1930/31. V zadnjih treh letih so se naši banovinski proračuni gibal tako-le: (v milijonih Din):

	1930/31.	1931/32.	1932/33.
savska	219.4	201.5	200.5
dunavska	195.3	135.5	165.0
dravska	159.1	149.2	147.3
drinska	113.9	109.6	87.2
zetska	76.8	65.4	58.2
vardarska	79.5	59.8	53.9
moravska	72.9	79.6	49.3
primorska	66.5	65.7	46.1
vrbska	73.1	47.5	36.4

Skupaj 1036 904.3 844.1

V gornjih podatkih so za leto 1931/32. navedeni proračuni v višini, kakor so bili v septembru preteklega leta znižani vzporedno z naknadnim znižanjem državnega proračuna. Prvotno so znašali vsi banovinski proračuni za leto 1931/32. 1015 milijonov Din. V vseh gornjih številkah pa so uštevanji tako splošni dohodki in izdatki banovin, kakor dohodki in izdatki banovinskih podjetij. Pravo sliko o finančnem stanju banovin, kakor dohodki in izdatki banovin, pa dobimo, če primerjamo breme, ki jih nalagajo banovine prebivalstvu v svojem območju, torej banovinske davščine, ki tvorijo poleg državnih dolič dohodke splošnih proračunov banovin. Razmerje med predvidenimi donosi lastnih davščin v posameznih banovinah in med državno pomočjo v obliki dolič in subvencij, je po novem proračunu za leto 1932/33. naslednje (v milijonih Din):

banovina	lastne davščine	drž. pomoč	drž. post. davšč.
savska	199.1	5.0	3.9
dunavska	169.8	—	—
dravska	103.9	—	—
drinska	43.4	10.5	24.4
vardarska	33.0	5.6	14.7
moravska	20.8	16.7	79.5
primorska	18.1	20.0	111.1
zetska	18.1	32.5	180.6
vrbska	14.9	16.1	107.3

1932/33.	496.0	106.4	21.3
1931/32.	522.0	237.0	45.4

Kakor je iz zgornjih številk razvidno, ne dobivata v novem proračunu dunavska in dravska banovina nikake državne pomoči. V proračunu dunavske banovine je bila državna dolič držana že za proračunsko leto 1931/32. v novem finančnem letu pa jo je izgubila še dravska banovina, ki mora torej lastni vzdrževati iz lastnih sredstev tudi one posledice, ki so jih svoj čas oblastne sile moupave prevzele od države. Razmerje med proračunskim donosom lastnih davščin in državno subvencijo je v nekaterih banovinah prav ugodno. Tako je n. pr. v zetski banovini državna pomoč skoro še enkrat tako velika, kakor zaraš predviden donos lastnih davščin. Tudi v primorski in vrbski banovini presega državna subvencija vsoto donosa lastnih davščin.

Pomoč, ki jo daje država banovinam iz svojega proračuna, je dvojna. Po prvotnih proračunih za l. 1931/32. je znašala ta državna pomoč 237 milijonov Din od tega okrog 130 milijonov na račun dolič za posle, ki so jih banovine (prej oblasti) prevzele od države, in okrog 107 milijonov na račun subvencije (vrbska, zetska, primorska in moravska banovina). V proračunih za tekoče leto je ta skupna državna pomoč skržena pod polovico zneska za l. 1931/32.

To redukcijo državne pomoči je narekovala potreba nujne štednje. Vendar je sedaj nastala situacija, ki zahteva, da se vprisanje državne pomoči banovinam čim prej po enotnih principih definitivno uredi, tako da bo vsaka banovina vnaprej vedela, v kakšni višini lahko računa na dolič od strani države. Ko so bili l. 1927. preneseni nekateri posli z države na oblasti, je bilo z uredbo o prenosu poslov na oblastne samouprave določeno, da se oblastem odstopijo sredstva, določena za te posle v državnem proračunu. Iz tega prenosa poslov izvira tudi pravni naslov za državno dolič. Ta princip je sedaj, ko je bila odvzeta državna dolič dravski in dunavski banovini, porušena. Zato je nujno potrebno, da se vprašanje državne dolič in subvencije banovinam definitivno uredi, ker ne gre, da bi nekatere banovine trajno dobivale za prevzete posle dolič, dočim bi je druge iz istega naslova ne dobivale.

Poslovanje Prve hrvatske štedionice

Na prošnjo Prve hrvatske štedionice je ministrski svet v sporazumu s trgovskim in kmetijskim ministrom izdal uredbu o rokih za izplačilo vlog in drugih obveznosti Prve hrvatske štedionice. Ta uredba, katere vsebino smo objavili že v ponedeljkovem »Jutru«, je že objavljena v »Službenih Novinah« in je na dan objave (23. t. m.) stopila v veljavo.

Uredba predpisuje ločeno upravljanje in obračunavanje terjatev in obveznosti zavoda, ki so nastale do uveljavljanja uredbe in prav tako ločeno upravljanje in obračunavanje novih terjatev in obveznosti. Za stare obveznosti zavoda je določen način izplačevanja v 3 mesečnih obrokih. Obrestna mera za stare vloge na knjižice in po tekočih računih je enotno določena na 4.5% (bruto), če ni dogovorjena nižja obrestna mera. V 3 mesecih, po možnosti še prej, bo ravnateljstvo zavoda napravilo obračun glede razpoložljivih likvidnih sredstev v okviru starih poslov in bo nato v sporazumu s komisarjem trgovskega ministristva odredilo kvote, po katerih bo zavod v naslednjem tromesečju izplačeval vloge in druge obveznosti na zahtevo upnikov za stare terjatve. Ta kvota bo določena vsake 3 mesece in bo objavljena v »Službenih Novinah«. Če bo zavod imel pred potekom teh rokov razpoložljiva likvidna sredstva, tedaj bo komisar trgovskega ministristva dovolil tudi večja izplačila v primerih, ki jih določa uredba. Ker je poslovanje glede starih obveznosti in terjatev ločeno od poslovanja glede novih obveznosti in terjatev, se bodo stare obveznosti izplačevale iz sredstev, ki se bodo dobila od likvidacije starih poslov. Od izplačila v rokih so izvzete obveznosti zavoda iz raznih inkasov poslov in obveznosti za anuitetsko službo zavodovih zastavnih listov in komunalnih obveznic.

Da se za nove posle zavaruje čim večja likvidnost, določa uredba, da mora zavod dobljena sredstva od novih vlog brez odpovednega roka v celoti plasirati v blagajniške bone Narodne banke ali pa v žirovan dobroimetja pri Narodni banki, Drž. hip. banki odn. Poštni hranilnici. Sredstva od novih vlog z odpovednim rokom pa mora zavod plasirati v višini 25% na gornji način, ostalih 75% pa mora naložiti v likvidne vrednote (eskont, lombard). Dohodki od novih zavodovih terjatev se smejo porabiti edino za izplačevanje novih obveznosti in za tekoče potrebe režije. Tako je zagotovljena takojšnja razpoložljivost za nove vloge.

Odpis starih davčnih dolič

Kakor smo že pred dnevi na tem mestu opozorili, daje paragraf 14 zadnje novele k zakonu o neposrednih davkih finančnemu ministru pooblastilo, da lahko na prošnjo davčnega obveznika odpis davke, ki so ostali na koncu leta 1928, kolikor ugotovi, da je prošnja glede na gospodarsko stanje prosilca upravičena. Od ugotovitve vsote tega davčnega dolga je treba odbiti vplačila v kronskih priznancah (bonih). Vplačila na račun dolgovanih davkov, ki so bila izvršena v letih 1929., 1930. in 1931., se smatrajo pri tem kot vplačila za dotična leta in zmanjšujejo davčno zadolžitev v teh letih, dočim se vplačila za tekoče davke vzamejo v račun dolga iz prejšnjih let. Prošnje za odpis, se imajo predložiti v roku treh mesecev od dneve izjaviteljstva zakonske novele, torej do 26. junija. Davčni oddelek finančnega ministristva je objavil takoj podrobnejše doličbe, ki pravijo, da je prošnje treba izročiti občni. Prošnja mora vsebovati naslednje podatke: kraj, kjer je prosilec izplačeval davkom, imovinsko stanje z označbo nepremične imovine, vrednost ostale premične imovine, s čim se prosilec bavi, od česa živi in kraj, kjer stanuje. Prošnji je treba priložiti izvleček iz zemljiške knjige, potrdilo o imovinskih razmerah, ki ga na službenem obrazcu izda občina, in druge pisne dokaze o imovinskem stanju (izjave o dolgovih prosilca, ki se uvažujejo, ako vsebujejo znesek dolga na ime upnika). Ako ima davčni obveznik več davčnih dolič pri raznih davčnih upravah je treba vsaki davčni upravi predložiti prošnjo.

Sedaj je finančno ministristvo izdalo tudi še posebna navodila za izvajanje te zakonske doličbe, ki pravijo med drugim naslednje. Odpis davkov se bodo izvršili na podlagi sklepov finančnega ministristva in finančnih dolič. Prošnja mora imeti podatke o vsej imovini davčnega obveznika z izjavo, da nima druge premične in nepremične imovine. Ako prosilec ne stanuje v občini, kjer dolguje davek, mora prošnji priložiti potrdilo občine kjer stanuje in potrdilo občine, kjer dolguje davek. V vsaki prošnji mora občina podati utemeljeno izjavo o prosilčevem imovinskem stanju in njegovi plačilni sposobnosti. Od občin sprejete prošnje s potrebnimi podatki mora davčna uprava pregledati v roku enega meseca in sestaviti referat z izjavo in predlogom. Tako opremljene prošnje predložijo davčna uprava posebnemu potčlanskemu odboru, sestavljenem iz davčnega upravitelja kot predsednika, treh oseb iz vrst prebivalstva vsake občine (ki jih predlagajo občinski odbori) in iz referenta, uradnika davčne uprave. Ta odbor se sestane vsak mesec na sklicanju predsednika. O odborovih sejah se prosilci obveste z objavo na način, ki je v občini običajen. Prosilec pa lahko sejam prisostvuje osebno ali pa preko pooblaščenega zastopnika. Odbor lahko prosilca pozove tudi z osebnim pozivom, če se mu to zdi potrebno. Ko je končano delo z odborom, pošlje uprava prošnje vseh zavazancev, katerih ostanki ne presegajo 10.000 Din, finančni direkciji v končno rešitev. Glede prošnji za odpis nad 10.000 Din mora davčna uprava sestaviti seznam in ga poslati davčnemu oddelku finančnega ministristva, ki se bo preko svojega uradnika prepričal o točnosti teh prošnji ali pa bo odredil, da se preko finančne direkcije prošnje dostavijo ministristvu v nadaljnje reševanje.

Nov načrt trgovanja z devizami na praški borzi. Glede na najnovejša češkoslovaške devizne ukrepe, je borzni svet praške borze z veljavnostjo od večerajšnje dne začasno spremenil doličbe glede trgovanja z devizami. Devizni sklepi in notacija deviz v uradni tečajnici praške borze se v načelu nanašajo na prosta izplačila v inozemstvu, ki niso navezana na nobena odobrenja. Glede na devizne omejitve v nekaterih državah, zaradi katerih so nastala v teh državah vezana dobroimetja inozemcem, notirajo od večerajšnje dne naprej na praški borzi nekatere devize za izplačila na podlagi vezanih računov v inozemstvu. Te devize so: Atene, Berlin, Beograd, Budimpešta, Dunaj, Riga in Sofija.

Borze

25. aprila.

Na ljubljanski borzi so se tečaj deviz danes deloma okrepili. Zlasti sta se dvignili devizi New York in Amsterdam. Nekoliko pa sta nazadovale devizi London in Pariz. Na zagrebškem efektivnem tržišču se je Vojna škoda na nazadovanju v zadnjem tednu več ali manj ustallila in je bila danes zaključena za kaso po 206 in za maj po 205. Čvrstejši pa so dolarski papirji. V 7% Blair-ovem posojilu je prišlo do prometa po 48.50 in 49. V ostalih vrednotah ni bilo prometa.

Devize.

Ljubljana, Amsterdam 2290.22 — 2301.58, Berlin 1339.74 — 1350.54, Bruselj 791.75 — 795.69, Curih 1097.35 — 1102.85, London 210.96 — 212.56, New York ček 5632.13 — 5660.39, Pariz 220.70 — 223.82, Praga 167.44 — 168.30, Trst 290.32 — 292.72. Zagreb, Amsterdam 2290.22 — 2301.58, Berlin 1339.74 — 1350.54, Bruselj 791.75, London 210.96 — 212.56, Milan 290.32 — 292.72, New York ček 5632.13 — 5660.39, New York kabel 5654.13 — 5682.39, Pariz 222.70 — 223.82, Praga 167.44 — 168.30, Curih, Beograd 9. Pariz 20.295, London 19.25, New York 515.25, Bruselj 72.18, Milan 26.50, Madrid 40.30, Amsterdam 208.65, Berlin 122.20, Stockholm 94, Oslo 94.75, København 105.50, Sofija 8.78, Praga 15.25, Varšava 57.70, Bukarešta 3.07.

Elektr.

Zagreb, Državne vrednote: Vojna škoda 207 — 208, za april 205 den., za maj 204 do 207, 7% investicijsko 58 — 60, 4% agrarne 27 — 30, 6% begunjske 35.50 — 36.50, 8% Blair 53 — 54.50, 7% Blair 48.50 — 49, 7% Drž. hipotek. banka 53 den.

Beograd, Vojna škoda 205 zaklj., 4% agrarne 27 bl., 6% begunjske 35.75, 35.50, 35.25, 35 zaklj., 7% Blair 47 zaklj., 7% Drž. hipotek. banka 51.25 den., Narodna banka 4690 zaklj., Priv. agrarna banka 230, 223 zaklj.

Blagovna tržišča

2170

+ Chicago, 25. aprila. Začetni tečajit Pšenica: za maj 55.625, za julij 58.75, za september 61.25; koruza: za maj 31.875, za julij 35.375, za september 37.625; riž: za maj 41.25, za julij 43.75; oves: za maj 22.25, za september 23.125.

+ Ljubljanska borza (25. t. m.) Tendence za žito nespremenjena. Zaključkov ni bilo. Nudi se pšenica (slovenska postaja, po mlevski tarifi, plačljivo v 30 dneih): slavonska, 78 kg po 182.50 — 185, okolica Sombor, 79 kg po 187.50 — 190; poljska, 80 kg težka po 192.50 — 195; moka: baška 30%, franko Ljubljana, plačljivo v 3

Iz življenja in sveta

Toplota iz zemeljske notranjosti

Ali bomo doživeli dan, ko bo človeštvo namestu premoga začelo uporabljati velikanse vire toplotne energije, ki se po natančnem znanstvenikov skrivajo v zemeljski notranjosti?

Tisti, ki se natančneje bavijo s tem vprašanjem, trdijo, da je ta dan bližji, nego si mislimo. Naraščajoča industrializacija našega časa, neprestana potreba po kurivu za izdelovanje, obratovanje strojev bo pospešila ta razvoj.

Ze davno vemo, da so v zemeljski notranjosti tako ogromni toplotni viri, da presegajo za mnogo milijonov krat vse energije, ki si jih človeštvo ustvarja s premogom in kurilnim oljem. Potresi, vulkani in podobni pojavi dopuščajo sklep, da je globoko pod zemeljsko površino zaračeno skalovje. En sam kubični kilometer takšnega skalovja, tudi če bi bilo znatno ohlajeno, bi lahko tekmoval s toploto, ki jo razvija 200 milijonov kosov žarečega premoga. Samo petina te ogromne toplotne množine bi zadostovala za razvijanje toliko pare, kolikor bi je potrebovali za celoletni pogon turbin s kapaciteto 50 milijonov konjskih sil!

Z absolutno gotovostjo lahko trdimo, da bi zadel že v globini 8 km na vročino kakšnih 180 stopinj Celzija. Pri tem bi bilo vse eno, kje bi izvrtali ta ro. Vprašanje je samo, da-li bi to zmogli z današnjimi tehničnimi pripomočki. Že mnogo-krat so se znanstveniki bavili z načrtom

tega prodiranja v zemeljsko notranjost. Angleškemu učenjaku Charlesu Parsonsu se je videla mogoča celo gradnja 18 km globokega rova.

Se bolj drzni so načrti britskega inženjerja Johna Hodgsona, ki je mnogo let proučeval te stvari kot rudarski inženjer v Južni Afriki. Sam je tudi poskušal vrtati natančno izračunane rove in to z zadostnim uspehom. Hodgson predlaga dve vrsti rogov: prvi bi bili 8 km globoki, drugi 30 do 40. Slednje bi vrtali s pomočjo strojev, ki bi jih nadzirali z zemeljske površine; prve bi pa grebiti ljudje sami, in sicer s pomočjo specialnih oblačil ki bi jih ščitila pred naraščajočo vročino prav tako kakor potapljače specialni krov pred vodenim elementom. Hladili bi jih na dnu pri delu s hladilnimi plini in tekočim zrakom. Hodgson zanika tudi nevarnost, da bi pri vrtanju zadeli hipoma na tekočo lavo, ki bi preplavila rovo in uničila vse živo v njem. Geologi so zavrnili stari nauk, po katerem je zemeljska notranjost v žareče tekočem stanju. Po drugi metodi bi vrtali rove s pomočjo velike kovinske cevi, v kateri bi krožila pod vplivom električnega toka tekoča aluminijasta zlitina. Z bombami bi rahlali skalnato dno, gruč bi v cevi krožila kovinska masa odnašala na površje, v cevi bi bila še druga cev, ki bi rahlala kot vrtalo. Cim bi se rovo nekaj izkopal, bi na vrhu montirali nov kos cevi in delo bi se nadaljevalo. Hodgson smatra svojo idejo za lahko izvedljivo.

Kakor znano, se tudi naš veliki rojak Nikola Tesla v zadnjem času zelo intenzivno bavi s problemom izkoriščanja zemeljske toplote in je Hodgsonova ideja zelo podobna njegovi.

Električno kolo

Holandska tvornica za izdelovanje žarnic v Eindhovenu je zgradila električni bicikel, ki ga poganjata elektromotor in električni akumulator. Dovoljenje za izdelavo takšnih koles so že dobile nekatere holandske tvornice. Posebna akumulatorska baterija, ki je vgrajena v kolesni obroč, daje tok za električni stroj, ki leži počevno pod sedežem in žene od tam zadnje kolo s pomočjo verige. Električno kolo napravi lahko 70 km nepretrgane vožnje in vozi z brzino 20 km na uro.

»Chaco« odložil večji del bremena

Nekemu francoskemu reporterju se je v Barceloni posrečilo vtihotapiti se na argentinsko zločinsko ladjo »Chaco«, ki je več mesecev križarila po evropskem vodovju in pristajala v raznih lukah. Reporter poroča, da mu je uspelo govoriti s kapitanom »Chaco«, ki mu je povedal, da je imel na ladji prvotno 112 razbojnikov, od katerih jih je izkrcal 49 v Cadizu, 14 v Genovi, nekaj pa tudi drugod, tako da vozi zdaj s seboj le še 15 zločincev. Ko odloži ta tovor, se bo ladja vrnila v Južno Ameriko.

Kongres oceanskih letalcev

22. maja se bo otvoril v Rimu I. mednarodni kongres oceanskih letalcev. Italijanska vlada računa z udeležbo 80 pilotov, t. j. natančno 80 % tistih, ki so iz 1919 poskusili svojo srečo v tekmi z velikim morjem.

Kongres se vrši v Rimu zategadelj, ker imajo Italijani eno četrtino letalcev, ki se jim je posrečilo premagati Ocean. Ne bi jih pa imeli, če ne bi bilo 24 mož, ki so pod vodstvom letalskega ministra Balba leteli iz Italije v Južno Ameriko. Nekaj se jih je takrat ponesrečilo, večina pa je le prišla na cilj.

Poleg Italijanov in drugih inozemcev se bodo udeležili kongresa oceanskih letalcev še naslednji: Francoza Costes in Mermoz, Španec Jimenez, Anglež Brown, Nemec Gronau, za Madžara se izdajajoča Endrez in Magyar (o katerem se je svojčas pisalo, da ima prav za prav slovaško ime in je privzel novi priimek samo iz politično-agitacijskih vzrokov), Braziljanec Ribeiro de Barros in portugalski admiral Courintho. Enega pa ne bodo imeli Italijani v svoji sredi — največjega junaka Oceana, Charlesa Lindbergha, ki je opravičil svoj izostanek zaradi ugrabljenja sina. Pokroviteljstvo nad prireditvenim odborom kongresa je prevzel sam Mussolini, ki ima, kakor znano, pilotsko diplomu.

Čaščenje junakov na Japonskem

Novi spominski altar za duše padlih junakov v Budhovem svetišču v Tokiju.

Japonski patriotizem

Japonski slikar Ito Kikozo je zbudil veliko pozornost s svojo zadnjo sliko. Na sliki je portret mikada z lastno krvjo. Slika je poklonil japonskemu vojnemu ministru, da bi s tem izpričal svojo neizmerno vdanost dinastiji. Kri za slikanje je slikar jemal iz leve roke in iz hrta. Ker je za sliko, ki jo je slikal v naravni velikosti, potreboval mnogo krvi, je bil zaradi prevelike izgube krvi tako oslabljen, da si je moral privoščiti daljše okrevanje.

Njegovo delo je zbudilo toliko občudovanja, da so mu sklenile sedeti tudi nekatere ženske. Sedem deklic iz Tokia je sešlo belo zastavo in naslikalo na njo podobo vzhajajočega sonca iz krvi, ki jim je pritekala iz nabodeni prstov. Zastavo so poklonile tretjemu polku Azamu. V pospremem pismu, ki so ga pisale poveljniku polka, poudarjajo, da morejo slabotne ženske le na ta način žrtvovati kri za svojo domovino.

Usoda lepotnih kraljic

Pariški listi poročajo o vse prej nego dobri usodi kraljice lepote, ki so bile izvoljene pred dvema letoma. Miss Britanija je z največjo muko dosegla, da so jo sprejeli v modni atelje, kjer pomerjajo na njej obleke. Miss Rusija so zaprli zaradi dolgov, miss Germanija je poskušala svojo srečo pri filmu, a je ostala v New Yorku brez sredstev, tako da ji je moralo kupiti nemško poslanstvo vozovnico za povratno vožnjo v domovino. Nekatere druge kraljice lepote pa so postale žrtve gledaliških in filmskih agentov, ki so jih ogoljufali še za tisto, kar so prinesle s seboj v Ameriko.

V Atlantiku izginil

Kapitan Engler,

ki je startal lani v Barceloni v zložljivem colnu čez Atlantski ocean, ni dospel v Ameriko in obstaja opravljena bojazen, da je postal žrtev Oceana.

Protijaponske demonstracije v Ameriki

Spopad med policisti in demonstranti pred japonskim poslanstvom v Washingtonu.

Zadnja Sven Hedinova ekspedicija

Znameniti raziskovalec Azije Sven Hedin se je že pred časom vrnil v svojo švedsko domovino, da bi si dobil novih sredstev za financiranje svoje ekspedicije v osrednji Aziji, največje ekspedicije, kar so jih kdaj organizirali.

Ekspedicija sestoji iz 9 skupin, 7 je švedskih, ena je nemška, ena pa kitajska. Udeležilo se je 25 odličnih znanstvenikov vseh strok, ki so s svojimi odkritji v marsičem spremenili naše naziranje o notranjosti azijske celine. Dr. Norius je odkril v vzhodnem Turkestanu sledove celiškega morja, ki je bilo še večje od Kaspiškega in ki je izginilo s koncem ledne dobe. Za njim so ostale samo še poedine velike oaze v ogromni puščavi, v katerih je moralo nekoč cveteti visoko kulturno življenje.

Z registriranimi baloni in drugimi modernimi meteorološkimi pripomočki so raziskovali vremenske pojave v osrednji Aziji, zlasti pa ob Himalaji, kjer so te pojave proučili tako temeljito, da jim je bilo že nekoliko dni prej mogoče napovedovati vremenske preobrate. Že prej je Sven Hedin v osrednji Aziji osnoval štiri vremensoslovne postaje, ki jih je potem daroval kitajski vladi, s katero je bil vedno v dobrih odnosih. Sedaj jih oskrbu-

jejo z uspehom kitajski dijaki, ki se specializirajo za vremensoslovno stroko.

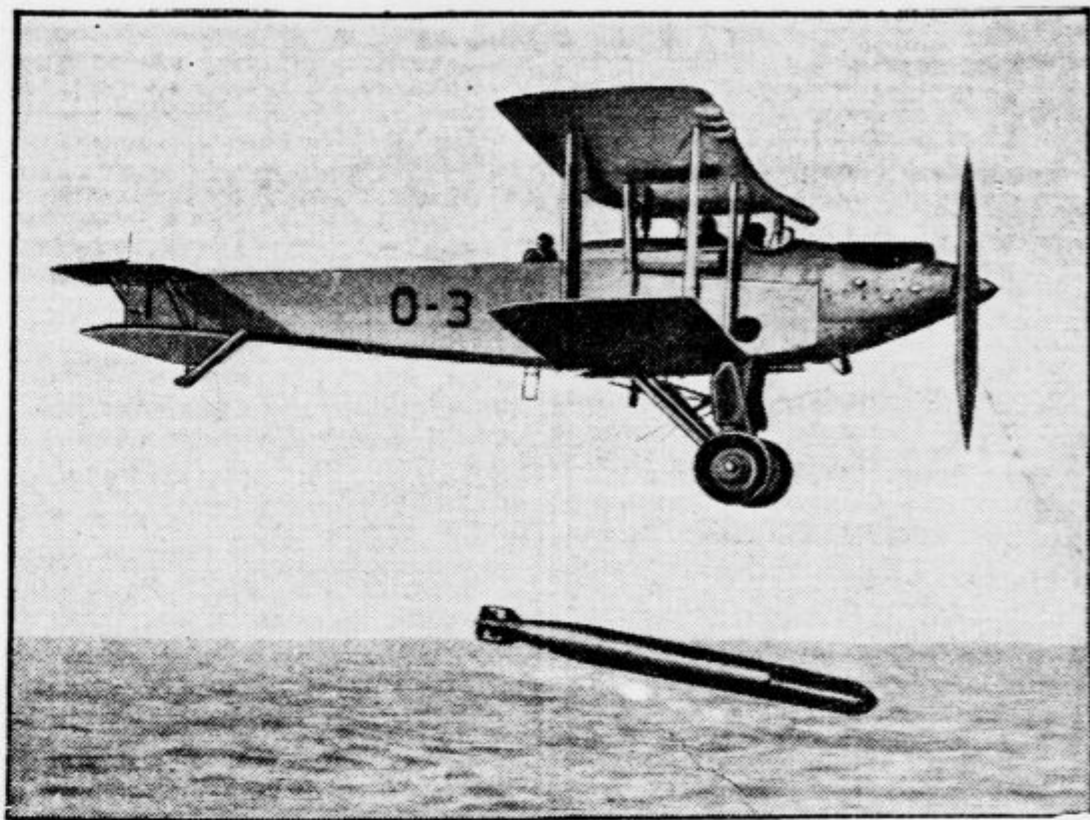
Veliko zanimanje je vzbudilo odkritje kakšnih 30 dinosavrov po kitajskem geologu ekspedicije, prof. Juanu. Našel jih je južno od Santaja. Zveri izvirajo iz jure, trije mladiči med njimi so bili ob skrivnostnem poginu vse skupine pravkar zle-

Sven Hedin

zli iz jajc. Juan pa je našel tudi okamenelo jajce. Ekspedicija je nadalje izkopalala celo vrsto rib in žuželk iz ogljene do-

Torpedna letala

Angleško vojno brodoge je uvedlo bombna letala z napravo za metanje torpedov.

Kdo čita ženske rubrike...

Hans A. Münster je izdal v založbi Duncker v Berlinu knjigo z naslovom »Mladina in časnik«. Münster si je prizadeval posebno dognati, katero rubriko najbolj čitajo mladi ljudje. Razume se, da se zanimajo fantje za čisto druge stvari kakor dekleta. Berlinsko moško mladino zanima v prvi vrsti politika, potem sport, potem tehnika, potovanja, zabavno štivo.

Večina deklic se je na prvem mestu izjavila za sport, potem za nesreče, za politiko, za zabavno štivo, potovanja, slike in zločinstva. Pri fantih se je pokazalo najmanjše razumljivo zanimanje za ženske rubrike, za lokalne vesti in za oglase, do čim so deklice pokazale najmanj smisla za gospodarstvo in — kakor se čudno sliši! — za ženske priloge.

Sedem ur v blatu

V bližini Dagenhamskega doka v Londonu kopljejo ta čas s pomočjo 30 m globokih jeklenih kesonov temelje za novo tovarno motorje. Tu se je pripetila te dni nenavadna nezgoda.

Neki potapljač, Milton po imenu, je bil prav v polni opremi stopil v keson, da se odpravi na svoje delo, ko je privrel ob dnu kasona močan tok vode in blata, ga zajel s seboj in ga pokopal v pet metrov debelo blatno plast. Mož ni izgubil niti za trenutek razodnosti, dasi je bil hipoma obdan od najbolj črne teme, in je pognil za alarmno vrv, da opozori svoje tovariše v belem dnevu na svoj obupni položaj.

Takoj so se spravili na delo, da ga rešijo. Izvleči ga niso mogli in so s tem tudi kmalu prenehali, da bi ne pretrgali cevi, po kateri so mu dovajali kisik. Opremil so tri potapljače in ti so prodrli v keson, da bi svojega ogroženega tovariša izklopali. Po dolgih urah so dospeli skozi debelo blatno plast do dna kasona, kjer so ugotovili, da se je bila cev za dovajanje kisika ponesrečeno že nekaj odrgnila na ostrem jeklenem dnu. Ni manjkalo dosti, pa bi dobila luknjo in ponesrečenca bi bilo konec.

Tisoči ljudi so se bili medtem zbrali ob nabrežju in gledali rešila dela, ne da bi mogli kdo pomagati. Znaki, ki jih je pokopani potapljač oddajal od časa do časa, so bili reševalcem znamenja, da še živi, a ta znamenja so postajala čedalje slabotnejša. Seveda je to reševalce samo nagajalo, da so še bolj mrzlično nadaljevali svoje delo. To delo je bilo silno težko, kajti čim so odkopali nekaj blata nad ponesrečencem, je drugo sililo na njegovo mesto in je ogražalo vse tri potapljače v prav tako kakor njihovega pokopanega tovariša. Prešlo je že sedem dolgih ur, ko so prispeli do njega in mu utegnili oviti vrv okoli telesa. S pomočjo te vrvi so ga ped za pedjo z največjo težavo dvigali v keson. Iz množice gledalcev je zaoril gro-movit »hura!«, ko so Milona končno privlekli na dan. Tu so ga osvobodili njegove opreme in so ugotovili, da ne kaže niti najmanjše poškodbe. »Ko sem začutil, da se je neka roka dotaknila moje roke, sem vedel, da sem rešen,« je izjavil Milton, »ves čas pa sem vedel, da me moji tovariši ne bodo zapustili.«

Dar italijanske države papežu

Italijanska država je poklonila papežu eno najlepših katedral na svetu — baziliko sv. Antona v Padovi.

Nagrajen otroški blagoslov

Te dni so izročili v Firenzi 42-letnemu pleskarju Fabbriju in njegovi prav toliko stari ženi 100.000 lir nagrade, ki jo je bila vlada razpisala za najrodovitnejšo družino. Fabbri in njegova žena imata 13 otrok, ki so vsi živi in zdravi.

Kreugerjeva oporoka

Po vesteh švedskih listov se je našel Kreugerjev testament, v katerem je zapustil Kreuger pol milijona švedskih kron neki gospe Ebertovi. Iz kakšnega fonda se bo to volilo izplačalo, ne ve danes nihče, kajti Kreuger ni zapustil nobene gotovine, ki bi se nanjo lahko sklicevala dama, ki jo omenja oporoka.

Zakonolom v hipnozi

Na Dunaju se je pred kratkim vršil proces zaradi zakonoloma, v katerem je igral vlogo zapeljivca neki medicinec. Fant je prišel po priporočilih prijateljev in znancev v hišo bogatega tvornicarja in je začel dvoriti fabrikantovi ženi. Ob neki priliki, ko je bilo v hiši vse sito in veselo, je tvornicar nenadoma opazil, da ni nikjer medicinec ne njegove žene. Šel ju je iskat in ju je zalotil in flagrantni. Medicinec je pobegnil, tvornicar pa je zahteval pojasnila od žene. Žena je kriknila in se zrušila. Zaradi živčnega šoka je morala ležati dalj časa v postelji.

Zadeva je prišla pred sodišče, od katerega je zahteval njen mož razvedbo zakona. Tedaj je žena izpovedala, da je kriv zakonoloma medicinec, ki jo je bil hipnotiziral in podvrnil svoji volji, ki se ji ni mogla upreti. Po pričevanju medicince se je stvar potrdila, tudi psihiatri so pritrdili tej sodbi. Hipnoza je bila tem lažja, ker je medicinec delal takšne poskuse na raznih ljudeh in so se mu vedno posrečili. Tvornicarjeva žena je tem lažje podlegla njegovi volji, ker je usodnega večera pila precej vina, kar jo je zelo utrudilo. Na obravnavi je mož ženi odpustil prestopke, medicinec je bil obsojen, prizadeta tvornicarjeva žena pa je tri mesece pozneje izvršila samomor...

Havajska drama

Proces zaradi umora domačina v razčaranem paradizu na Honolulu je dospel tako daleč, da je državni tožilec Kelly izjavil, da bo predlagal kaznovati poročnika Mas-

sleja zaradi uboja, ne pa zaradi umora. Glede drugih obtožitev si Kelly še ni na jasnem, kakšne kazenske določbe bi bile primerne zanje. Na sliki od leve na desno: Mrs. Granville Fortescue, njena hči Mrs. Massie in poročnik Thom Massie.

Glavni urednik

»Manchester Guardian« utonil

V Windermerskem jezeru v Westmorelandu je utonil E. T. Scott, od l. 1929. glavni urednik znanega angleškega dnevnika »Manchester Guardian«. Scott je stopil s svojim sinčkom v čoln in je hotel odveslati do jahte. Čoln pa se je prevrnil in Scott je navzlic temu, da je znal dobro plavati, utonil. Otroka so rešili.

Briandov spomenik v St. Chamondu

Generalni svet francoskega departementa Loire je na predlog senatorja Merlina sklenil postaviti v Chamondu Briandu spomenik. V tem kraju je namreč pokojni Briand prvič kandidiral in bil izvoljen za poslanca zbornice, kjer je zastopal Chamond od 1902 do 1919.

Vsak dan ena

»Emil, premogar je prišel!« (»Everybodys Weekly«)

Cene malim oglašom

Zemlje in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za tisk ali za dajanje naslova Din 5.— Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.— Po Din 1.— za besedo se računajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kame«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najemu«, »Poseste«, »Lokal«, »Stanovalništvo«, »Stroje«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obrite in« ter pod rubrikama »Trgovski potnik in« »Zasluge«, če se z oglašom nudi zasluga, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod tema rubrikama išče zasluga ali službe, plača za

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znakah

vsako besedo 50 par. Pri vseh oglaših, ki se računajo po Din 1.— za besedo, se računata enkratna pristojbina Din 5.— za tisk ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za tisk ali za dajanje naslova pri oglaših, ki se računajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—

Najmanjši znesek pri oglaših po 50 par za besedo, je Din 10.— vri oglaših po 1 Din za besedo po Din 15.—

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpslati v pisnu obenem z naročilom.

Službo dobi

Vaška beseda 50 par; za dajanje naslova ali za tisk po 3 Din. (1)

Učenca

iz Novega mesta ali bližnje okolice sprejme s 1. majem Nabavljiva družba, namočenev v Novem mestu. 15432-1

Izprašen kurjač

zmožen tudi popravi, dobi takoj mesto na parni žagi na delu. Ponudbe na oglašni oddelku Jutra pod »Takoj in zanesljivo«. 15441-1

Brivskega pomočnika

za možko potrebo, dobi iznajdenja tudi v vodni ondulaciji, sprejme takoj Miroslav Čistič, frizer Kraljeva, Primorje. 15438-1

Trg. vajenca (ko)

se predpisano št. izobražbo in znanjem nemščine sprejme takoj v trgovino mehanike blaga v letoviti školi. Naslov pove oglašni oddelku Jutra. 15439-1

Aranžerja

na takoj. Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 15432-1

Starejšo strežnico

iznajdenja tudi v vodni ondulaciji, sprejme takoj Miroslav Čistič, frizer Kraljeva, Primorje. 15438-1

Natakarico

zmožen tudi popravi, dobi takoj mesto na parni žagi na delu. Ponudbe na oglašni oddelku Jutra pod »Takoj in zanesljivo«. 15441-1

Kontoristino

iz Novega mesta ali bližnje okolice sprejme s 1. majem Nabavljiva družba, namočenev v Novem mestu. 15432-1

Vajenca

na takoj. Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 15432-1

Siviljo

sprejme v Lepodvorski ulici 3. 15484-1

Čevljar, pomočnika

mlajšega sprejme takoj. Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 15432-1

Prodajalko

zmožen tudi popravi, dobi takoj mesto na parni žagi na delu. Ponudbe na oglašni oddelku Jutra pod »Takoj in zanesljivo«. 15441-1

Mlajšega brivskega pomočnika

sprejme brivski salon Karla Sedej, Šiška, Vodnikova 8. 15438-1

Usnjarski pomočnik

dobro iznajdenja tudi v vodni ondulaciji, sprejme takoj Miroslav Čistič, frizer Kraljeva, Primorje. 15438-1

Hotel »Oreč«

v Mariboru sprejme blaginjske, jelenošne in kobiljanske letoviti sprejme — in dva vajenca. 15439-1

Poslovedjo (ino)

za podružnico na Jelenščini sprejme takoj. Kav. zmožen tudi popravi, dobi takoj mesto na parni žagi na delu. Ponudbe na oglašni oddelku Jutra pod »Takoj in zanesljivo«. 15441-1

Pošteno učenko

sprejme takoj trgovina čevljev »Jadrane«, Sv. Petra cesta 25. 15463-1

Edgar Rice Burroughs

Tarzan, kralj džungle

Za več kot polovico cene!

— aklađišna odpradja —

Valeđ likvidacije firme

dajamo od danes aluminijasto posodo, servise, kerne garniture, zamažnike, džezve itd. itd. pod polovico ceno, samo v gotovini. Samo sedaj je prilika. »Nova Jugoslavija« v Ljubljani, Zbiratelja 27, dvoristi 15434-6

Puhasto perje

čisto, čisto, kg po 38 Din. Čisto belo gosje kg po 130 Din in čisto puh kg po 250 Din razpisila po poštnem naslovu L. Brozovič, Zagreb, Illica 82. 22-6

Čevlji na obroke

»Tempo«. Gledališka ul. 4 (nasproti gledališča). 114-6

Štedilnik

malo rabljen, prodam. Naslov pove oglašni oddelku Jutra. 15439-6

Orehova jederca

na drobno po Din 12 za 1 kg miš Sever & Komp. v Ljubljani. Gospodarska cesta št. 5. 15007-6

Saldakontist

izvešan v opominjanju, vsako slovensko, hrvaško in nemško jezik, v starosti do 30 let dobi namočenev. Cenj. ponudbe na oglašni oddelku Jutra pod »Takoj in zanesljivo«. 15432-1

Mizar, pomočnika

za pohištvena dela sprejme August Povše, mizar na Viču. 15463-1

Mlajšega brivskega pomočnika

sprejme za stalno, ali kot pomoč samo ob sobotah in nedeljah. Plača dogovor. Ernest Pintar, Solo-Meste pri Ljubljani. 15439-1

Pouk

Beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tisk po 3 Din. (1)

Strojepisni pouk

1. 2. in 3. mesecni večerni pouk za začetnike in izboljšanje. Začetek 3. maja. Vpisovanje ob torkih in sobotah od 6. do 8. ure zvečer. Solina učna knjižica — Christofor učni zavod, Ljubljana, Domobranska 7/1. 15440-4

Instrukcije

iz vseh srednjeholjskih predmetov daje po zmeri cenj. visokosolce. — Dopsje pod »Sigurne uspehe na oglašni oddelku Jutra«. 15381-4

Zasluge

Kdor išče zasluga, plača za besedo 50 par; za dajanje naslova ali za tisk po 3 Din. (1)

Stavbenika

solidnega in cenenege isčem za adaptacijo stanovanja. Ponudbe na oglašni oddelku Jutra pod »Takoj in zanesljivo«. 15446-3

Trgovski zastopnik

dobro uveden v Slovenijo, Slavonijo in Hrvaško, Zagreb, Primorje, Dalma. Cijl. Bozni in celj. Šiblj. isče zastopstvo proti proviziji. Prednost: čevlji, perilo, nogavice, klobuki in slino. Po potrebi polovični garancijske. Dopsje na oglašni oddelku Jutra pod »Takoj in zanesljivo«. 15439-3

Kot perica

pridem na dom. Sem pridna, počitna in znašna. — Šolaj Marija, Sp. Šiška, Celovška cesta št. 68. 15473-3

110 Din na dan

lahko vsak zasluži. Pišite takoj na naslov: »Pekar«, Ljubljana, pošl. predal 276. 15491-3

Službe išče

Vaška beseda 50 par; za dajanje naslova ali za tisk po 3 Din. (1)

Mizarska

in druga podjetja, ki bi hoteli sprejeti, četudi le v zabavno službo, solidnega mlajšega, kvalificiranega delavca pri mizarskih strojih, in omogočiti pridnima delavcu ter skrbnemu strojno preživljanju družine, prosimo, da pošljete ponudbe na oglašni oddelku Jutra pod »Takoj in zanesljivo«. 15432-2

Trgovci!

Trgovski pomočnik manufakturne in mehanike, z dvletno prakso — minja pred zaplato. Cenj. ponudbe na oglašni oddelku Jutra pod »Takoj in zanesljivo«. 15463-1

Pošteno učenko

sprejme takoj trgovina čevljev »Jadrane«, Sv. Petra cesta 25. 15463-1

Edgar Rice Burroughs

Tarzan, kralj džungle

Za več kot polovico cene!

— aklađišna odpradja —

Valeđ likvidacije firme

dajamo od danes aluminijasto posodo, servise, kerne garniture, zamažnike, džezve itd. itd. pod polovico ceno, samo v gotovini. Samo sedaj je prilika. »Nova Jugoslavija« v Ljubljani, Zbiratelja 27, dvoristi 15434-6

Puhasto perje

čisto, čisto, kg po 38 Din. Čisto belo gosje kg po 130 Din in čisto puh kg po 250 Din razpisila po poštnem naslovu L. Brozovič, Zagreb, Illica 82. 22-6

Čevlji na obroke

»Tempo«. Gledališka ul. 4 (nasproti gledališča). 114-6

Štedilnik

malo rabljen, prodam. Naslov pove oglašni oddelku Jutra. 15439-6

Orehova jederca

na drobno po Din 12 za 1 kg miš Sever & Komp. v Ljubljani. Gospodarska cesta št. 5. 15007-6

Strojnik-delovodja

prvovrstna moč, z inženjerskimi spričevali, več vseh parnih lokomobilih, vodnih turbin, vse vrste Dieselmotorjev, zmožen vseh električnih napeljav ter vseh popravil, obenem prvovrsten strugar, vse vrste tramvajskih naprav in vse vrste strojev išče mesto. Pisane ponudbe pod »Takoj in zanesljivo«. 15432-2

Službo prodajalke

kruh, zelenjava, v mekani ali slastični išče nemško govorečo gospodinjico, vsa šivanja in kuhe. Šla bi tudi v pomoč žilvi. Ponudbe na oglašni oddelku Jutra pod »Takoj in zanesljivo«. 15439-2

Hlapec

vošten, pošten, zdrav in močan, vajen vsakega dela želi službo h konjem. Nastop 10.—15. maja. Ponudbe na oglašni oddelku Jutra pod »Takoj in zanesljivo«. 15472-2

Kdo

sprejme v trgovino vajenca, ki se je že 4 mesece učil v trgovini mehanike blaga, da bi svoje učno delo nadaljeval. Najraje bi šel v Savinjsko dolino. Za obliko se treba skrbno. Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 15476-2

Gospodična

z večletno prakso kot delovodkinja šivalnega oddelka vaje tovarne pletenih, izučena šivanja, z obrtnim listom in dobrih spričevali. Išče primerno službo. Ponudbe na oglašni oddelku Jutra pod »Takoj in zanesljivo«. 15481-2

Natakarica

stara 23 let, ki zna opravljati tudi vsa hitra dela, išče službo v Ljubljani ali na Gorenjskem. Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 15427-2

Pekovski pomočnik

zmožen vseh v stroko spadajočih del, išče službo. Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 15450-2

Reduciran

bivši org. f. k., samec, star 36 let, prosi za službo, tr. ali hotelskega sluga, kovaške črvaže, ožir. vratarja, klerika, v drž. ali banovini. Cenjene ponudbe na oglašni oddelku Jutra pod »Financijski organi«. 15419-2

Auto, moto

Vaška beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tisk po 3 Din. (1)

Osebnih avtomobil

»Oakland«, bo danes ob 1/3. popoldne na javni razpisi predan v garaži »Ekspres« v Križevcih ulici št. 8. 15500-10

Kolesa

za besedo. Oglasi socialnega značaja po 50 par beseda. Za dajanje naslova ali za tisk po 3 Din. (1)

Dve kolesi

dobro ohranjeni, možno in zensko proda Rebolj, Vardovna 68. 15432-2

Damsko in možko kolo

počeni napredaj na Miklošičevi cesti 7/III. 15505-11

Dirkalno kolo

novi, poceni napredaj na Miklošičevi cesti 7/III. 15505-11

Prodaj

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za tisk po 3 Din. (1)

Vrednote

Vaška beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tisk po 3 Din. (1)

Vsakovrstno zlato

kupuje po najvišjih cenah CERNE — juvelir Ljubljana, Wolfova ulica 3 77

Oblacila

Trg. oglasi po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za tisk po 3 Din. (1)

Posest

Vaška beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tisk po 3 Din. (1)

Poslovne prostore

(pisarne) oddamo v palci ljubljanske kraljeve banke. Pojavila pri upravi banke palače. 15117-19

Plačilna natakarcia

prvovrstna moč, zmožna kavlje, želi premeniti mesto. Event. vame boljšo gostilno na račun. Ožira se samo na boljšo službo. Ore. tudi v letovisku. Dopsje pod »Takoj in zanesljivo«. 15493-19

Stanovanje

Vaška beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tisk po 3 Din. (1)

Trisob. stanovanje

lepo, komfortno, s kabineto, v kuhinji, v pralnici, v kopalnici, v loži, v vseh pritliklinami oddam takoj. Naslov pove oglašni oddelku Jutra. 1542-21

Stanovanje

2 sob. in kuhinje, z vodo-vodno in električno opremo v Rožni dolini, cesta IV/23. 15461-21

Stanovanje v Celju

2 sob. in kuhinje, v pritliklinami oddam s 1. majem v Rožni dolini, cesta II/32. 15458-21

Stanovanje

2 sob. kuhinje in pritliklinami oddam s 1. majem v Rožni dolini, cesta II/32. 15458-21

Kresal Pavel

družba z o. z.

Pohištvo

kuhinjsko opremo, nočne omarice, etre in 3 velike slike prodam. Naslov pove oglašni oddelku Jutra. 15457-6

Gnoj

po nizki ceni dobavlja »Ilijia« družba z o. z. v Ljubljani, Dunajska c. 46. 15462-6

Šivalni stroj

na moderniji in »Lamb« na nočni pogon prodam. Naslov pove oglašni oddelku Jutra. 15463-6

Vrtno lopo

1,90 x 2,80, za 500 Din v rodu Jelenščini v Rožni dolini. 15477-6

Črno jedilnico

kakor novo, za 6000 Din in 2 lepi železniški predam. Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 15492-6

Stekleno steno

široko 6 in visoko 3,50 m takoj prodam. Vpraskati pri vratarju hotela »Tratnik«, Sv. Petra cesta št. 25. 15483-6

Kupim

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za tisk po 3 Din. (1)

Šotor za 3 osebe

dobro ohranjen, kupim. Ponudbe z navedbo cene na oglašni oddelku Jutra pod »Takoj in zanesljivo«. 15317-7

Cca 5 kg medu

la svetlozeleno kupim. Ponudbe na oglašni oddelku Jutra pod »Takoj in zanesljivo«. 15424-5

Štedilnik

s 3 ali 4 ploščami, dobro ohranjen, rabljen, ali samo ploščo z okvirjem za vzidavo, s kotelom kupim. Ponudbe na oglašni oddelku Jutra pod »Štedilniki«. 15432-7

Otrobnne vreče

dobro ohranjene, za debele otrobe kupi mljn. Nastran, pošta Radomlje. 15429-7

Registrirno blagajno

»National« 999,99 dobro ohranjeno, kupimo proti takojšnjemu plačilu. Pisane ponudbe na Kmetijsko okrajno združbo v Kranju. 15139-7

2 pisalni mizi

kupim. Ponudbe na oglašni oddelku Jutra pod »Takoj in zanesljivo«. 15496-7

Zeissov Trieder

dobro ohranjen, v ustojnem etuju kupi turist. Pisane ponudbe s ceno na oglašni oddelku Jutra pod »Takoj in zanesljivo«. 15501-7

Na hrano

okusno, dobro domačo, po zmerni ceni sprejemem več boljših gospodov in gospodičen v Rožni ulici 27/I. 15456-14

Lokal

Vaška beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tisk po 3 Din. (1)

Poslovne prostore

(pisarne) oddamo v palci ljubljanske kraljeve banke. Pojavila pri upravi banke palače. 15117-19

Plačilna natakarcia

prvovrstna moč, zmožna kavlje, želi premeniti mesto. Event. vame boljšo gostilno na račun. Ožira se samo na boljšo službo. Ore. tudi v letovisku. Dopsje pod »Takoj in zanesljivo«. 15493-19

Stanovanje

Vaška beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tisk po 3 Din. (1)

Trisob. stanovanje

lepo, komfortno, s kabineto, v kuhinji, v pralnici, v kopalnici, v loži, v vseh pritliklinami oddam takoj. Naslov pove oglašni oddelku Jutra. 1542-21

Stanovanje

2 sob. in kuhinje, z vodo-vodno in električno opremo v Rožni dolini, cesta IV/23. 15461-21

Stanovanje v Celju

2 sob. kuhinje in pritliklinami oddam s 1. majem v Rožni dolini, cesta II/32. 15458-21

Stanovanje

2 sob. kuhinje in pritliklinami oddam s 1. majem v Rožni dolini, cesta II/32. 15458-21

Kresal Pavel

družba z o. z.

pleskarstvo, slikarstvo in črkoslikarstvo

ROŽNA DOLINA 4/IV. pri Ljubljani.

Delo solidno.

Cene nizke.

Se priporoča.

Kresal Pavel

družba z o. z.

pleskarstvo, slikarstvo in črkoslikarstvo

ROŽNA DOLINA 4/IV. pri Ljubljani.

Delo solidno.

Cene nizke.

Se priporoča.

Kresal Pavel